

NEWSLETTER AAFBR NR.14

INVITAT ÎN ACEST NUMĂR

ADRIAN TĂNASE, DIRECTOR GENERAL BVB:

(R)EVOLUȚIA ESG

AAFBR este o asociație profesională fără scop lucrativ, fondată în luna ianuarie 2008.

Încă de la înființare, AAFBR și-a propus să prezinte un punct de vedere profesionist cu privire la perspectivele economiei românești prin intermediul conferințelor cu profil financiar, comunicatelor de presă și a unor sondaje interne în rândul membrilor și opiniilor exprimate în mass-media românească. AAFBR își dorește astfel să ofere instrumente utile tuturor companiilor interesate de evoluțiile macroeconomice în cadrul proceselor interne de administrare a activelor și pasivelor, analiștilor care doresc un punct de reper pentru propriile estimări, presei care identifică provocări economice, mediului universitar care se orientează asupra cercetării științifice.

O altă componentă a strategiei AAFBR este cea educațională, asociația noastră oferind în România trei certificări recunoscute la nivel internațional: Certified European Financial Analyst (CEFA), Certified ESG Analyst (CESGA) și Certified International Investment Analyst (CIIA). De aceste trei certificări pot beneficia toți cei interesați de o pregătire suplimentară temeinică în activitatea lor profesională.

CUPRINS

1	Invitat în acest număr	03
	Adrian Tănase, Director General BVB: (R)EVOLUȚIA ESG	
2	Prezentarea AAFBR	05
	Misiune, viziune, program board AAFBR	05
	Proiecte desfasurate de aafbr	06
	Parteneriate AAFBR și membri noi	07
3	Mediul macroeconomic, sectorul financiar-bancar și mediul de afaceri	14
	De ce ne interesează criteriile ESG?	14
	Perspective sector bancar 2021	17
	Provocările introducerii tehnologiei și a digitalizării în activitatea AML– KYC	21
	Starea economiei românești, perspective 2021	24
	Evoluția indicatorilor macroeconomici	27
4	Piata de capital	29
	Evolutia Bursei de Valori București	
5	Echipa editoriala si colaboratori ai newsletter-ului	36

INVITAT ÎN ACEST NUMĂR

ADRIAN TĂNASE, DIRECTOR GENERAL BVB

(R)EVOLUȚIA ESG

În ultima perioadă pe piața de capital din România a început să se discute tot mai intens despre factorii ESG, rapoarte de sustenabilitate și investiții verzi. Această tendință majoră de pe plan internațional și-a făcut în mod cert intrarea în forță și la noi, iar întrebarea naturală este cum se pot adapta participanții de pe piața de capital din România.

ESG-ul este răspunsul comunității financiare și a marilor investitori la mișcarea globală care pune sustenabilitatea în prim plan, iar efectul urmărit este de optimizare a alocării capitalului și de finanțare cu prioritate a investițiilor sustenabile. Din punct de vedere economic, argumentația se bazează pe reducerea riscului portofoliilor de active deținute pe termen lung. Astfel, de exemplu, investiția în acțiunile unei companii care identifică în mod corect riscurile de mediu sau sociale prezente în activitatea sa și care le raportează și ia măsuri pentru ținerea acestora sub control, ar presupune un risc mai redus pe termen lung și, implicit, un randament teoretic mai ridicat în același orizont de timp.

Bineînțeles că există și detractori ai acestor principii. Argumentul principal este acela că obligațiile de raportare ESG ale companiilor duc la creșterea costurilor și implicit la scăderea profiturilor, o contradicție cu obiectivul primordial al oricărei societăți comerciale, acela de a maximiza randamentul financiar al investiției.

Nu vom încerca să lămurim această dispută dar, ce este cert la început de an 2021 este că balanța înclină în mod clar înspre suporterii conceptului de investiții responsabile și, chiar mai mult de atât, legislația începe să facă pași semnificativi în aceeași direcție.

Dezvoltarea explozivă a segmentului finanțelor sustenabile fără o bază de reglementare clară a dus la apariția unui sistem foarte complex, o adevărată junglă pentru cei care fac primii pași în această direcție. Vorbim astfel despre o multitudine de standarde de raportare la nivel internațional, lipsa comparabilității între aceste standarde, tehnologie în stadiu incipient în ceea ce privește agregarea și procesarea acestui tip de informații dar și lipsa unui sistem de audit sau verificare a acurateții informațiilor. În egală măsură, evaluarea companiilor pe baza raportării ESG este foarte diversă și poate duce la rezultate diferite în funcție de metodologiile și sistemele evaluatorilor.

Răspunsul pe termen mediu și lung va veni fără doar și poate dinspre cadrul legislativ. În acest moment la nivel european există o serie de inițiative, care, odată finalizate, ar trebui să aducă mai multă claritate precum taxonomia investițiilor sustenabile, standardele pentru obligațiuni verzi și revizuirea directivei pentru raportările non-financiare. În egală măsură acest răspuns va fi probabil doar parțial, standardizarea 'standardelor' va fi foarte anevoioasă și nu va conduce niciodată la o convergență totală ținând cont de diversitatea sectorului financiar și amploarea pe care a luat-o acest segment.

Astfel, chiar și pe termen foarte lung, toți participanții, emitenți și investitori, vor trebui, de la un punct încolo cel puțin, să emită judecăți proprii de valoare și să evalueze ce este relevant și ce nu și care sunt obiectivele strategiei de sustenabilitate cele mai adecvate pentru *stakeholderii* proprii.

Cu siguranță principiile de bază nu se vor modifica: identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor de mediu și sociale într-un cadru foarte transparent.

Companiile care vor îndeplini acest obiectiv au șanse bune să devină favoritele investitorilor, și, în egală măsură, investitorii care vor optimiza utilizarea acestor informații au șanse semnificative să maximizeze randamentele pe termen lung.

Deși această tranziție poate părea un pas spre necunoscut, este un pas care trebuie făcut.

În acest context, Bursa de Valori București a demarat în 2020 primul proiect ESG pentru piața românească, o colaborare cu Sustainalytics, unul dintre principalii furnizori globali de ratinguri și analize ESG. Scopul inițial este acela de a familiariza participanții din piața de capital locală cu principiile și metodologiile utilizate și avem speranța că acest lucru va ajuta la creșterea vizibilității și a competitivității ecosistemului financiar local pe termen lung.

Adrian TĂNASE, CFA

Director General BVB

Biografie Adrian Tănase, CFA

Adrian Tănase este directorul general al Bursei de Valori București și în mandatul căruia BVB a fost promovată la statutul de Piață Emergentă Secundară de FTSE Russell. În ianuarie 2018, a fost numit director general. De asemenea, din 2018 este membru al Consiliului Depozitarului Central, iar din 2019 este președinte CA al CCP.RO Bucharest, societatea care va asigura serviciile de Contraparte Centrală pentru tranzacțiile pe piața de capital și pe piața de energie. Cu titlu de CFA, întreaga experiență a domnului Adrian Tănase este în industria financiară, acesta începându-și cariera în 1998, ca analist financiar.

Înainte de a se alătura Bursei de Valori București, Adrian Tănase a făcut parte din echipa ING Group din România timp de 12 ani. S-a alăturat echipei ING în 2006, ca Equity Portfolio Manager pentru ING Insurance, mai târziu, în 2008, a fost numit Equity Portfolio Manager la ING Asset Management, iar după trei ani a fost promovat în funcția de CEO al ING Asset Management. În 2013 Adrian Tănase a fost numit director de investiții la NN Pensii, cel mai mare administrator de pensii private Pilon II de pe piața din România, până în 2018, când a intrat în echipa Bursei de Valori București.

I. Prezentarea AAFBR

1. Misiune, viziune, program board AAFBR

Asociația Analistilor Financiar-Bancari din România (AAFBR) a fost înființată în anul 2008 la inițiativa celor 4 membri fondatori: Lucian Anghel, Radu Crăciun, Ionuț Dumitru și Florian Libocor. De atunci, asociația noastră a progresat sub îndrumarea acestora, precum și datorită aportului membrilor care s-au implicat în proiectele asociației, ajungând să reunească în prezent peste 100 de membri - analiști și manageri din diverse ramuri ale spectrului financiar: macroeconomie, strategie, sector bancar, fonduri de pensii și de investiții, societăți de asigurări, piață de capital, comunicare financiară și relații cu investitorii etc.

AAFBR este membră a EFFAS (The European Federation of Financial Analysts Societies), o federație ce cuprinde 16 de societăți naționale din domeniul investițiilor din Europa și a ACIIA (Association of Certified International Investment Analysts), o organizație de tip umbrelă înființată în anul 2000 pentru asociațiile naționale și regionale de profesioniști în domeniul investițiilor.

Prin activitatea desfășurată de către membrii săi, AAFBR își propune următoarele obiective:

- să prezinte un punct de vedere obiectiv și profesionist cu privire la perspectivele economiei românești și pe plan internațional: prin intermediul conferințelor cu profil financiar, comunicatelor de presă publicate ca urmare a unor sondaje interne în rândul membrilor asociației și opiniilor exprimate în mass-media românească;
- să ofere instrumente și opinii utile către: companiile interesate de evoluțiile macroeconomice în cadrul proceselor interne de administrare a activelor și pasivelor, analiștilor care doresc un punct de reper pentru propriile estimări,

presei care identifică provocări economice în prezent și propune soluții pentru viitor, mediului universitar care se orientează asupra cercetării științifice în domeniul financiar;

- să aibă un rol important în societate prin desfășurarea sau promovarea unor programe de perfecționare în domeniul financiar-bancar. Astfel, AAFBR oferă în România 3 certificări recunoscute pe plan internațional: CEFA-Certificatul European pentru Analist Financiar, CIIA- Certificatul Internațional pentru Analist de Investiții și CESGA – Certificatul pentru Analist ESG (En: *Environmental, Social, Governance*)

În vederea realizării obiectivelor sale, AAFBR a dezvoltat o serie de parteneriate strategice, respectiv cu Institutul Bancar Român (IBR), Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR), Academia de Studii Economice (ASE), ENVISIA Business School și Institutul de Studii Financiare (ISF). De asemenea, AAFBR a organizat diverse evenimente împreună cu Asociația CFA România și Asociația Trezorerilor din România (ATR).

Pentru a cunoaște mai multe detalii despre activitatea echipei noastre, va invit să parcurgeți proiectele prezentate în newsletter-ului nostru, dar și pe site-ul AAFBR.

Cu stimă,

Daniela ROPOTĂ, CIIA

Președinte AAFBR

2. Proiecte recente desfășurate de AAFBR

Echipa AAFBR a rămas consecventă obiectivelor asumate: prezentarea într-un mod cât mai obiectiv și profesionist a perspectivelor economiei românești și pe plan internațional, precum și dezvoltarea programelor de perfecționare în domeniul financiar-bancar. Cele mai recente proiecte au privit următoarele:

- **Lansare în România a certificării financiare - Certified ESG Analyst (CESGA)**, în noiembrie 2020 în parteneriat cu Federația europeană a analiștilor financiari din România (EFFAS). Aceasta este lider la nivel internațional pe tema de mediu, social și guvernare corporativă, fiind lansată în anul 2014 de către EFFAS, a cărei experiență este vastă în ceea ce privește monitorizarea aspectelor ESG. Mai multe detalii se pot găsi pe site-ul AAFBR.
- **Sondaj de opinie** în rândul membrilor cu privire la evoluția economiei în contextul pandemiei COVID-19.
- **Comunicat AAFBR și CFA România pentru susținerea dezvoltării pieței de capital românești.**
- **Parteneriat cu Institutul de Studii Financiare (ISF)** cu privire la dezvoltarea de programe financiare, cercetări și evenimente de interes comun.
- **Conferințele Asociației au continuat, dar online!** La conferința anuală nr 12 a avut loc pe 27 noiembrie 2020 și s-au dezbătut teme legate de ajutoare de stat, fiscalitate, piața de capital, asigurări, mediul bancar și mediul de afaceri.
- **Continuarea proiectului „AAFBR – Newsletter”**, prin publicarea numărului 13 al publicației noastre în luna octombrie, urmata de acest nou număr în luna februarie.

- **Dezvoltarea de cursuri cu tematică financiar-bancară în parteneriat cu ENVISIA și Asociația ACI.** Cele mai recente cursuri sunt pe următoarele teme: *Operational Risks Assessment and Business Continuity Management in a Pandemic Crisis* și *Interest Rate Risk Management in Banking Book from Basel 4 Perspective*.

Pe lângă acestea, AAFBR participă constant cu opinii și analize financiar-bancare la diverse evenimente. De asemenea, AAFBR este conectată la tendințele în domeniul financiar la nivel internațional prin participarea la întâlniri și dezbateri desfășurate de EFFAS și ACIIA, unde sunt prezenți specialiști în domeniul financiar din mai multe țări din Europa.

Semnat,

Consiliul Director al AAFBR:

Daniela ROPOTĂ, Președinte

Iancu GUDA, Vicepreședinte

Adrian CODIRLAȘU, Vicepreședinte

Ana-Maria PĂTRU, Vicepreședinte

Alexandru DUNĂ, Vicepreședinte

3. Parteneriate AAFBR

3.1 Parteneriat Asociația Analizatorilor Financiar-Bancari din Romania (AAFBR) și Institutul de Studii Financiare cu privire la educația financiară

Institutul de Studii Financiare (ISF) încheie un parteneriat cu **Asociația Analizatorilor Financiar-Bancari din Romania (AAFBR)** prin care va reuni cei mai buni experți pentru a oferi cursuri de specializare tuturor profesioniștilor din domeniul asigurărilor și pieței de capital. De asemenea, în 2021, cele două instituții vor dezvolta proiecte comune de educație financiară.

“În baza strategiei 2021-2023, ISF își propune consolidarea poziției de furnizor de formare profesională specializat în domeniul financiar, oferind programe de calitate superioară, urmărind aplicarea unor principii de predare și evaluare. În calitate de partener educațional al unor asociații profesionale de prestigiu, ISF își îmbunătățește permanent portofoliul de cursuri prin atragerea de teme tehnice de interes în domeniul financiar. O altă latură a parteneriatului ISF-AAFBR o reprezintă demersurile de educație financiară din sectorul financiar nebanca care vizează grupuri de persoane cheie, cu potențial de multiplicare a efectului de informare”, a declarat Prof.univ.dr. Marian Siminică – Director Executiv ISF.

“Ne dorim sa oferim diversitate in materie de cursuri si certificari in domeniul financiar astfel incat sa putem acoperi nevoile pe toate segmentele de activitate de la nivel incepator la nivel avansat. Prin acest parteneriat, membrii AAFBR pot contribui cu expertiza acumulata in analiza financiara la cursurile de pregatire financiara pe de-o parte si beneficia de o oferta mai mare de programe financiare pe de alta parte. Sinergia in abordarea integrata a educatiei financiare duce la dezvoltarea abilitatilor, ceea ce se reflecta in cresterea productivitatii si in final a unui standard de viata mai ridicat”, a explicat Daniela Ropotă, CIIA – Președintele AAFBR

Despre ISF

INSTITUTUL DE STUDII FINANCIARE (ISF), fondat de Autoritatea de Supraveghere Financiară, este un centru de excelență în domeniul studierii piețelor de profil și derulării programelor de educație financiară pentru asigurarea competențelor, aptitudinilor și cunoștințelor personalului instituțiilor financiare și a personalului ASF și pentru creșterea nivelului de educație financiară al consumatorilor de servicii și produse financiare non-bancare. Pe termen lung, ISF își propune alinierea activității la cerințele europene, trecerea de la acumularea de cunoștințe la acumularea și evaluarea de competențe, furnizarea de programe de formare profesională pentru domeniul financiar nebanca adaptate noilor procese organizaționale, determinate de cerințele legislative, de dinamica pieței și a cadrului european, contribuind la maturizarea pieței financiare nebanca din România, la crearea capacității acestora de a face față concurenței induse de globalizare sau efectelor crizelor economice.

3.2 Asociația CFA România și AAFBR susțin dezvoltarea pieței de capital românești (comunicat ianuarie 2021)

Statele se pot dezvolta sustenabil dacă au o piață de capital puternică, lichidă și diversificată

Abrogarea prevederilor Legii 173/2020 prin care se interzice vânzarea de acțiuni pe care statul le deține la companii și societăți naționale, pe o perioadă de doi ani, poate conduce la dezvoltarea pieței de capital. Sunt așteptate noi listări, care vor aduce beneficii pieței de capital și economiei în ansamblu. Companiile listate se supun unor reguli de transparență și guvernanta corporativă care vor crește performanța acestora pe termen mediu și lung. În plus, listările pot aduce venituri suplimentare la bugetul de stat, ajutând economia să se recupereze după acest an greu încercat. Listarea companiilor de stat eligibile ar reduce necesarul de finanțare din partea statului, lăsând loc pentru finanțarea altor proiecte de investiții.

Alexandra Smedoiu, CFA – Președinte Asociația CFA România declară: *“Listarea companiilor de stat nu presupune renunțarea la controlul statului, având în vedere faptul că pot fi listate pachete minoritare, de 10%-20%. Este în interesul statului să aibă o referință reală a valorii companiilor pe care le deține, în calitate de administrator al averii publice, el fiind primul beneficiar din dezvoltarea ulterioară a companiei. O creștere a eficienței și productivității se traduce în încredere crescută în sectorul public, capacitate superioară de dezvoltare și finanțare pentru proiecte importante pentru România, contribuții suplimentare prin dividende și taxe plătite către stat.”*

Daniela Ropotă, CIIA – Președinte AAFBR declară: *“În general, performanța economiei unui stat este corelată cu dezvoltarea pieței de capital care poate asigura finanțarea pe termen lung a companiilor și antreprenorilor locali. Totodată, o piață de capital solidă ajută și la dezvoltarea industriilor conexe cum sunt fondurile de pensii,*

fondurile de investiții, companii de intermediere etc., acestea contribuind la dezvoltarea economică și bunăstarea țării.”

Asociația CFA România și Asociația Analistilor Financiar-Bancari din România (AAFBR) susțin demersurile de dezvoltare a pieței de capital pentru a permite diversificarea surselor de finanțare a companiilor. Piața de capital poate atrage investitori care să ofere finanțare, în condiții de lichiditate. Companiile listate vor atrage la rândul lor investitorii, vor crea noi oportunități pentru finanțare, reprezentând alternative pentru investiții și economisire pe termen lung, inclusiv pentru populație.

Listarea unor participații minoritare în companiile de stat nu ar atinge nevoia de protejare a intereselor naționale în activitatea economică, ci dimpotrivă, ar oferi un cadru în care companiile respective să devină mai performante, să câștige o vizibilitate sporită pentru mediul de afaceri și să contribuie la o creștere economică sustenabilă în România.

România are nevoie de instrumente de finanțare sigure, facile și accesibile astfel încât să poată să fie susținută economia pe termen scurt și mediu. Piața de capital în general și Bursa de Valori București în particular, sunt instrumente cheie în acest demers. Toate țările dezvoltate au piețe de capital puternice.

3.3 Parteneriat Asociația Analistilor Financiar-Bancari din Romania (AAFBR) și EFFAS pentru distribuția Certified ESG Analyst în România

În noiembrie 2020, AAFBR a devenit partener EFFAS pentru distribuția certificării **Certified Environmental Social Governance Analyst (CESGA)** în România. **Această diplomă este destinată celor care au ca obiectiv realizarea de investiții sustenabile, luând în considerare atât profitabilitatea, cât și impactul social, de mediu și practicile de bună guvernare (ESG)**

Acesta este programul ideal pentru **administratorii de active, consultanții financiari, planificatorii financiari și companiile** care doresc să adopte criteriile ESG în realizarea de analize și investiții.

Prețul integral de înscriere la certificarea CESGA este de 1.500 euro, din care 1.250 euro curs integral online și 250 euro drept de examinare. Având în vedere contextul dificil de piață în România, AAFBR a aprobat reducerea de 10% a prețului cursului integral online în perioada 10 februarie 2021-10 februarie 2022, **noul preț integral redus fiind de 1.375 euro/candidat**. Prețul acestei certificări în România este semnificativ mai mic față de prețul standard la nivel internațional (1500 euro plus TVA/candidat).

Examenul are loc de 4 ori pe an, în lunile martie, iunie, septembrie și decembrie

Certified ESG Analyst (CESGA) este un program cuprinzător realizat de practicieni pentru practicieni și acoperă toate subiectele relevante de care are nevoie un expert în aspect ESG. Acesta a fost lansat în anul 2014 de către EFFAS, fiind deschizător de drumuri în ceea ce privește integrarea factorilor de mediu, social și guvernare (ESG) în analiză și evaluare. De atunci și până în prezent a devenit **lider la nivel internațional, având detinatori în Elveția, Suedia, Franța, Germania, Austria, UK, Spania, Italia, Tarile de Jos, Portugalia, ASIA și SUA, dar și în alte regiuni.**

EFFAS are experiență vastă în ceea ce privește monitorizarea aspectelor ESG. În anul 2007, a înființat o Comisie dedicată aspectelor ESG, iar în 2010 a oferit sprijin pentru realizarea unui ghid cu KPI (Key Performance Indicator) pentru stabilirea unor criterii de investiție pe această temă. De asemenea, unul din membrii Comisiei a făcut parte din echipa tehnică de lucru pe care Comisia Europeană a format-o în anul 2018 pentru implementarea planului de acțiune cu privire la finanțe durabile.

Beneficiile obținerii certificării CESGA în format online sunt următoarele:

- Certificare de top recunoscută la nivel internațional;
- Acoperire exhaustivă a conceptelor, de la nivel începător până la nivel avansat;
- Program flexibil de studiu, în funcție de planificarea personală;
- Pachet de pregătire cuprinzător: cursuri, video-uri, 6 luni acces la platforma EFFAS, autoevaluare prin exerciții;
- Experiența vastă a EFFAS în analiza aspectelor ESG.

Toate materialele de studiu și examenele sunt în limba engleză.

Înscrierile se realizează prin intermediul AAFBR, la adresa office@aafb.ro

Mai multe detalii despre Certified ESG Analyst se pot găsi pe site-ul AAFBR la acest link: <https://www.aafb.ro/certificari-si-cursuri/cesga/>

3.4 Program de pregătire CEFA și CIIA în parteneriat cu IBR

Certified European Financial Analyst Diploma (CEFA) – standardul european de competență profesională pentru analiștii financiari

Certified International Investment Analyst (CIIA)- calificare profesională avansată în evaluare și investiții recunoscută la nivel internațional.

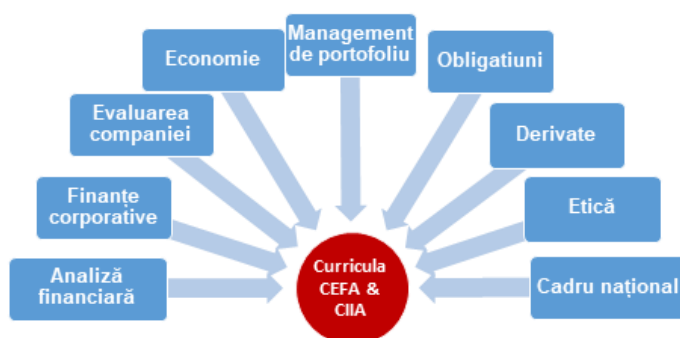
În baza parteneriatului dintre Asociația Analistilor Financiar-Bancari din România (AAFBR) și Institutul Bancar Român (IBR), în anul 2014 au fost lansate cursurile de pregătire pentru susținerea examenului în vederea obținerii CEFA Diploma – *Certified European Financial Analyst Diploma*. Materia de studiu s-a dezvoltat și a devenit **suport integral pentru atât pentru CEFA, cât și pentru CIIA** începând cu anul 2019.

Pe plan european, certificarea CEFA este oferită de *The European Federation of the Financial Analysts Societies (EFFAS)*, iar la nivel internațional, certificarea CIIA este oferită de *Association of Certified International Investment Analysts (ACIIA)*, care are ca membri atât EFFAS cât și alți membri din afara Europei, precum Asociații din Argentina, China și Japonia. EFFAS și ACIIA sunt reprezentate în România de către AAFBR, care pune la dispoziție atât structura de examinare, cât și lectorii, aceștia fiind experți cu reputație și practică profesională în segmentele acoperite de cursuri.

În baza experienței în livrarea cu succes a cursurilor de pregătire în vederea susținerii examenelor pentru obținerea celor două certificări profesionale, IBR oferă cadrul de procedură și organizatoric necesar asigurării standardelor de calitate educațională cerute de EFFAS și ACIIA. Certificările profesionale au devenit o alternativă de

pregătire preferată la programele MBA/EMBA, fiind mai **aplicate, conectate mai mult cu partea profesională** și oferind un set de cunoștințe, abilitați și competențe relevante pentru o anumită profesie, asigurând deținătorilor un avantaj profesional competitiv foarte apreciat de angajatori.

Diplomele CEFA și CIIA sunt recomandate în special pentru persoanele care activează în analiză financiară, trezorerie, *corporate finance*, *private & investment banking*, fonduri de investiții, fonduri de pensii, asigurări de viață, *wealth management*, private equity, reglementare și supraveghere a sectoarelor menționate și oricărui profesionist care dorește să exceleze în domeniul analizei și investițiilor și să-și certifice calificarea și experiența profesională conform standardelor internaționale.

Structura cursuri și examene:

Cursurile suport oferite prin intermediul IBR pentru cele două certificări oferă avantajul **combinării tutoriatului din partea lectorilor cu studiu individual (blended learning)**. Cursurile se desfășoară vineri după – amiază și sâmbătă – în total, 16 zile de prezență la clasă.

Programul **CEFA** cuprinde 3 examene internaționale, ce pot fi susținute de doua ori pe an. Programul **CIIA** are doua etape: foundation (3 examene internaționale) și final (2 examene internaționale). Examenele se pot susține de asemenea de doua ori pe an. Cei care se află la început de carieră vor parcurge în mod obligatoriu ambele etape, în timp ce **profesioniștii care dețin diploma CEFA, sau alte diplome recunoscute la**

nivel national, sau au o experienta mai mare în domeniul financiar se pot înscrie direct în etapa finală, după o analiză a dosarului de către consiliul director al AAFBR.

Pe lângă examenele internaționale, mai este necesar pentru ambele certificări un examen național ce cuprinde noțiuni specifice cadrului economic-fiscal din România, obiectivul acestor programe fiind acela de acoperi atât un standard ridicat de pregătire în domeniul financiar la nivel internațional, cât și cunoașterea reglementărilor la nivel local.

Avantajele participării la cursurile de pregătire pentru diplomele CEFA și CIIA organizate de AAFBR & IBR sunt următoarele:

- un pachet de training aplicat, livrat de lectori care fac parte din elita profesioniștilor în industria serviciilor financiare;
- orarul cursurilor adaptat programului de lucru al cursanților;
- curricula acoperă toate segmentele importante în domeniul financiar;
- un avantaj competitiv important la susținerea examenelor față de studiul individual integral și un excelent raport calitate – preț.

Diplomele CEFA și CIIA atestă **recunoașterea la nivel internațional a competențelor profesionale necesare în portofoliul unui analist financiar de top**. Competențele obținute prin finalizarea cu succes a programului de studiu pot fi fructificate în bănci, piață de capital, asigurări, corporații, autorități de reglementare etc.

Actualitatea tematicii programului de pregătire și utilitatea acestuia în practică profesională este demonstrată, fie prin beneficiile aferente deținerii unei certificări profesionale de prestigiu pentru **cei care parcurg întreg programul, fie prin ultra-specializare într-un anumit domeniu, pentru cei care optează doar pentru participarea la unul sau la câteva module din cadrul programului.**

A cincea serie a programului **CEFA Diploma** a fost lansată **în februarie 2019** (durata programului: februarie 2019 – aprilie 2020, cu prelungire până în noiembrie 2020, ca parte a măsurilor de prevenire a răspândirii COVID-19). La aceasta serie a programului s-au înscris 10 profesioniști, provenind din sistemul bancar, instituții publice și companii.

O nouă serie a programelor de pregătire CEFA & CIIA va fi lansată în mai 2021, iar înscrierile sunt în curs! Alătură-te elitei analiștilor financiar-bancari! Pentru această serie, cursurile se vor desfășura în format online, pe platforma ZOOM.

Cei interesați doar de o anumită tematică specializată din cadrul programului, dar și cei care doresc să cunoască mai în detaliu certificările și modul în care acestea se desfășoară, prin participarea efectivă și activă la o sesiune de curs, au **posibilitatea să se înscrie, exclusiv, doar la anumite module tematice.**

Mai multe informații despre certificările CEFA și CIIA pot fi găsite pe site-urile IBR, AAFBR, EFFAS și ACIIA:

<https://www.ibr-rbi.ro/4733/certified-european-financial-analyst-cefa-diploma-program/>

<https://www.aafb.ro/certificari-si-cursuri/>

<https://effas.net/>

<https://www.aciia.org/>

Date de contact pentru cei care doresc să urmeze cursurile aferente programelor CEFA și CIIA în România: : Emilia Frunză – Training Coordinator, emilia.frunza@ibr-rbi.ro, telefon: +40748.886.834

Institutul Bancar Român

Testimonial CEFA

Laura NICOLA, CEFA

Banca Transilvania, International Relations Officer

"Participarea la programul CEFA a însemnat o provocare atât din punct de vedere profesional, cât și personal. Este un program bine structurat, o îmbinare a cursurilor intensive la clasă cu studiul individual susținut, ceea ce implică timp,

seriozitate și determinare din partea celui/celei care -l urmează. Cunoștințele noi dobândite, dublate de aprofundarea și șlefuirea celor deja cunoscute, sunt un atu pentru perfecționarea oricărui analist financiar. Profesionalismul lectorilor, expertiza lor în domeniu, precum și suportul acordat atât la curs, cât și în sesiunile de pregătire în vederea susținerii examenelor au fost de un real folos.

Parcursul acestui program a avut un aport important în aprofundarea și consolidarea cunoștințelor mele din domeniul analizei financiare bancare, macroeconomiei, cea a investițiilor în instrumente financiare derivate și obligațiuni, dar și în dobândirea de noi abilități, cum ar fi luarea unei decizii corecte de a investi în asemenea instrumente. Un asemenea program aduce plus valoare oricărui absolvent contribuind astfel la un mediu de afaceri cu oameni cât mai competitivi."

3.5 Membri noi

Laura NICOLA, CEFA

Laura a absolvit Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității Babeș Bolyai Cluj Napoca, specializarea Finanțe-Banci. Primul loc de muncă a fost imediat după terminarea studiilor, într-o bancă olandeză, ABN AMRO Bank (mai târziu devenită RBS Bank), unde timp de 16 ani a ocupat mai multe posturi, respectiv ofițer relații clienți, supervisor operațiuni și coordonator operațiuni. Din 2014, activează în cadrul departamentului Instituții Financiare și Relații Internaționale din cadrul Băncii Transilvania. Pe parcursul celor mai bine de 20 de ani de experiență bancară, a urmat diverse cursuri de specializare din domeniul financiar bancar și finanțare a comerțului susținute atât de instituții din țară cât și din străinătate: AAFBR&IBR, BERD, Fitch. Cea mai recentă realizare este obținerea certificării CEFA - Certified European Financial Analyst.

Sorin BOJAN, CEFA

Sorin a luat licența în cadrul Facultății de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori în 1998. După absolvirea Masterului în Administrarea afacerilor din cadrul Universității din Craiova în anul 2007, a contribuit la mai multe proiecte de dezvoltare în cadrul mai

multor companii multinaționale în calitate de manager financiar responsabil pentru activitatea din România. A interacționat mult cu funcțiile centrale, în special pe partea de Trezorerie în vederea optimizării proceselor din cadrul organizației. De asemenea, a dovedit multă flexibilitate activând în mai multe segmente de activitate în domeniul financiar și diferite modele de organizare. Cea mai recentă realizare este obținerea certificării CEFA - Certified European Financial Analyst.

Cosmin PĂUNESCU

Cosmin are o experiență de 20 de ani în piața de capital. În prezent deține poziția de Șef Serviciu Supraveghere Prudențială în cadrul Autorității de Supraveghere Financiară. A participat de-a lungul timpului la numeroase grupuri de lucru în domeniul legislației

pieței de capital atât la nivel european (CE, ESMA) cât și național, precum și la implementarea unor noi practici de supraveghere. A activat în sectorul privat de asset management, deținând poziția de CEO al unui administrator independent și de membru al Consiliului Director al Asociației Administratorilor de Fonduri din România. A absolvit FABBV - ASE București și a urmat un program de master în cadrul aceleiași facultăți.

Irina SANDU

Irina este analist financiar senior în cadrul direcției Credite Corporate din cadrul Credit Europe Bank, cu o experiență de aproape 15 ani în sectorul bancar. Practica profesia de analist financiar-bancar de peste 9 ani, întocmind rapoarte de analiză pentru companii din diferite sectoare de

activitate. Anterior a activat ca Manager Relații Corporate-SME în cadrul BCR, respectiv analist credite retail în cadrul Bancpost. Este absolventa a Academiei de Studii Economice din București și pasionată de domeniul economico-financiar.

II. Mediul macroeconomic, sectorul financiar-bancar și mediul de afaceri

1. De ce ne interesează criteriile ESG?

Daca până acum preocupările legate de mediu, social și guvernanță (ESG- Environmental, Social, Governance) erau mai mult de tip “bottom-up”, pornind de la activiști și Asociații, acum abordarea acestor aspecte devine mai mult “top-down”, respectiv de la autorități la populație.

Un pas important în această direcție constituie „Acordul de la Paris” din decembrie 2015, când aproximativ 150 de țări au participat la negocieri pentru a ajunge la un acord privind schimbările climatice, global și obligatoriu din punct de vedere juridic. De atunci și până în prezent s-au făcut pași hotărâți de către Autorități naționale și internaționale pentru susținerea mediului.

Pe 27 noiembrie 2019, a fost publicat **regulamentul UE 2019/2088** unde se consideră că promovarea caracteristilor de mediu sau sociale în procesul de luare a deciziilor privind investițiile sunt

insuficient dezvoltate deoarece aceste informații încă nu fac obiectul unor cerințe armonizate. Întrucât omenirea se confruntă din ce în ce mai mult cu consecințele catastrofale și imprevizibile ale schimbărilor climatice, cu epuizarea resurselor și cu alte aspecte referitoare la durabilitate, sunt necesare acțiuni urgente pentru a mobiliza capitalul prin politici publice, inclusiv prin măsurarea și valorificarea riscului climatic în sectorul financiar și astfel canalizarea investițiilor către proiecte neutre din punct de vedere al emisiilor de carbon. Prin urmare, participanții la piața financiară și consultanții financiari ar trebui să aibă obligația de a prezenta informații specifice cu privire la abordările lor în ceea ce privește integrarea riscurilor legate de durabilitate. **Regulamentul se aplică începând cu 10 martie 2021.**

Prin urmare, vor fi tot mai mulți administratori de fonduri care vor realiza strategic investiții pe bază de principii de mediu, social și de guvernanță.

In decembrie 2019 a fost publicat „Pactul verde european” (EN: European green deal) care implică o serie de măsuri de luat de către toate țările la nivel european pentru susținerea unei economii durabile și a eliminării emisiilor nete de gaze cu efect de seră până în 2050. Ulterior, în **martie 2020 a fost publicată o “lege europeană a climei”**.

Pentru combaterea schimbărilor climatice sunt necesare acțiuni în toate sectoarele economiei, inclusiv următoarele:

Sursă: Pactul verde European, prezentare proprie

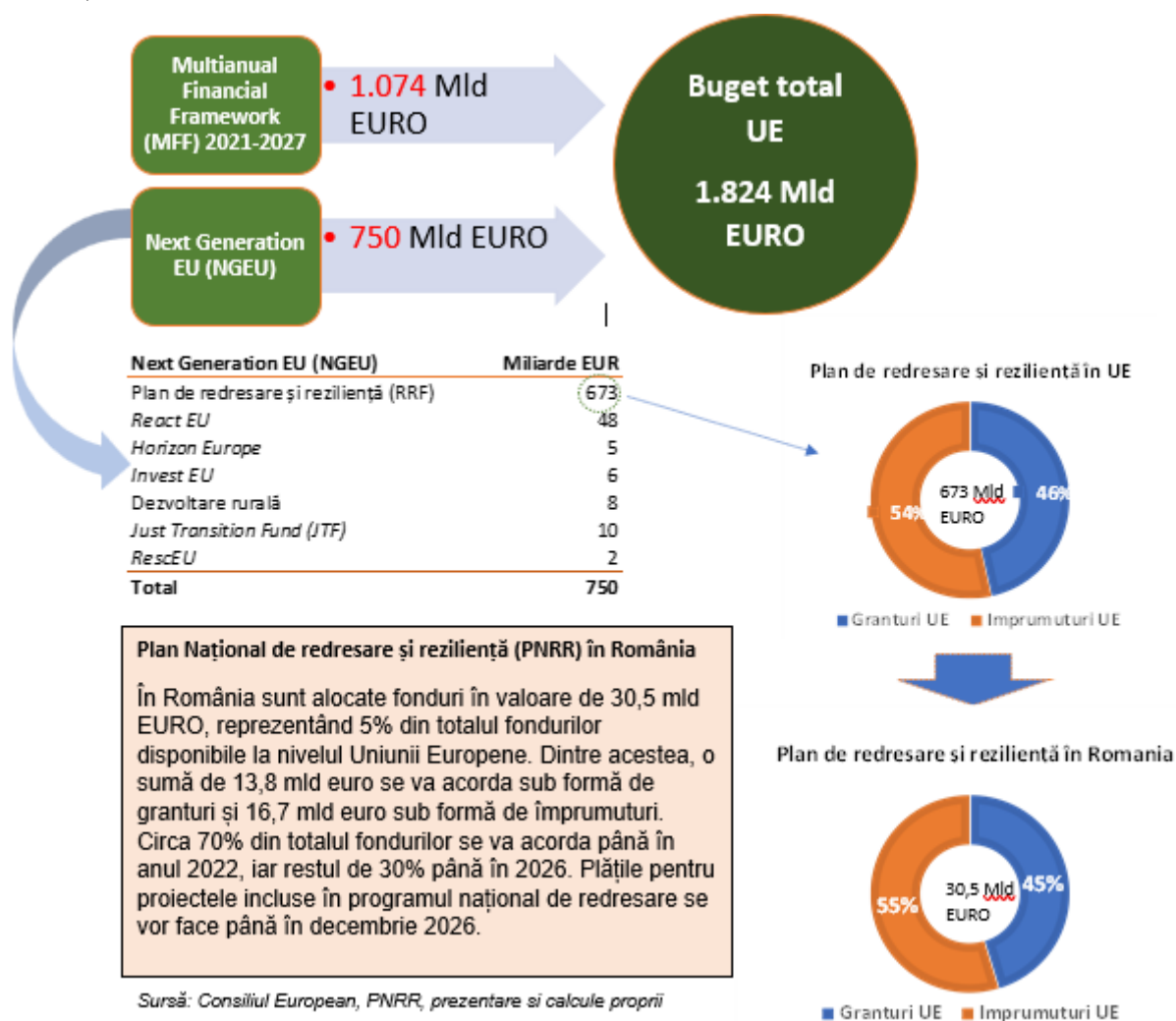
Acesta este un plan european pe termen lung care implică o tranziție graduală sprijinită de fonduri europene în cazul celor mai afectați de necesitatea trecerii la economia "verde".

Banca Centrală Europeană (BCE) a publicat **pe 27 noiembrie 2020 ghidul final adresat băncilor pentru monitorizarea riscurilor legate de climă și de mediu**. În aceeași zi, BCE a publicat un raport care arată ca băncile au făcut unele progrese în perioada recentă în ceea ce privește sesizarea riscurilor legate de mediu, însă trebuie să depună eforturi semnificative pentru a-și susține mai bine declarațiile de prezentare a informațiilor cantitative și calitative relevante pe aceasta temă. La începutul anului 2021, Banca Centrală Europeană (BCE) cere băncilor să efectueze autoevaluări cu privire la așteptările de supraveghere prezentate în ghid și să elaboreze planuri de acțiune în acest sens. În anul 2022, va

efectua teste complete de reziliență referitoare la riscurile asociate schimbărilor climatice.

Una dintre primele măsuri la nivel bancar a fost luată de către Banca Europeană de Investiții, care a anunțat în noiembrie 2019 că nu va mai finanța proiecte de energie pe bază de combustibili fosili începând cu iarna anului 2021. Mai mult, va investi 1 trilion EUR până în anul 2030 în acțiuni climatice și investiții durabile pentru mediu.

Pentru a sprijini revenirea economică din criza Covid-19 și politicile pe termen lung, Uniunea Europeană are un buget alocat în valoare de 1.074 miliarde euro în cadrul programului Cadrul Financiar Multianual (EN: Multianual Financial Framework, MFF) pe perioada 2021-2027 și, pe lângă acesta, o sumă de 750 miliarde de EURO, prin programul Next Generation EU (NGEU).

Piesa centrală din programul NextGeneration EU este Planul de redresare și reziliență (EN: Recovery and resilience facility-RRF) care are alocată pentru dezvoltarea sustenabilă a economiei în UE o sumă de 672,5 miliarde de euro, din care 312,5 miliarde euro sub formă de ajutoare de stat (granturi) și 360 miliarde euro sub formă de împrumuturi. **Minim 37% din cheltuielile de investiții trebuie să se realizeze în proiecte din domeniul mediului și al atenuării schimbărilor climatice și minim 20% în digitalizare.** Fiecare stat membru trebuie să realizeze până pe 30 aprilie 2021 propriul Plan de Redresare și Reziliență unde să arate investițiile potențiale pentru relansarea economică și creșterea capacității de reziliență.

Cele mai multe cercetări arată ca adoptarea criteriilor ESG are un impact pozitiv asupra performanțelor financiare ale unei companii. Integrarea criteriilor ESG în activitatea desfășurată are un impact pozitiv asupra brandului și implicit asupra valorii companiei pentru ca duce la creșterea încrederii clienților și investitorilor în perspectivele viitoare ale companiei, ceea ce se reflectă în cele din urmă în venituri și marje de profitabilitate mai mari pe termen lung. Așadar, va exista o presiune de la reglementatori, investitori, clienți și parteneri de afaceri pentru a integra cerințele ESG la nivel de business.

Conform Comisiei Europene, abordarea crizei climatice și de mediu este provocarea definitorie a epocii noastre și implică luarea de măsuri urgente și susținute pentru toți actorii din societate. Acest context oferă însă oportunități de modernizare și investiții în tehnologii inovatoare. Comisia Europeană atrage atenția într-un raport nou publicat pe 24 februarie 2021 că pierderile generate de schimbările climatice sunt în valoare de 12 miliarde euro/an. De asemenea, estimările conservatoare arată că expunerea economiei UE la o încălzire globală cu 3 grade Celsius peste nivelul preindustrial va duce la pierderi de 170 miliarde euro/an (1,36% din PIB UE). Schimbările climatice nu afectează doar economia, ci și sănătatea populației.

În concluzie, ne putem aștepta la tranziția către o economie “verde”, care va necesita atât eforturi de investiții în mediul privat, cât și public. Aceasta se va realiza însă pe termen lung într-o manieră coordonată astfel încât reconversia unor activități să se poată implementa la costuri sociale cât mai mici.

AAFBR se implică activ în această tranziție ambițioasă prin cursuri și certificări internaționale pe tema ESG adresate specialiștilor în domeniul financiar. Astfel, experții vor fi la curent cu metodele de măsurare a riscurilor și valorificare a oportunităților din domeniul financiar.

Autor : Daniela ROPOTĂ, Președinte AAFBR

2. Perspective ale sistemului bancar în anul 2021

Atunci când avem privilegiul să analizăm viitorul și sa îl putem influența în mod direct, prin acțiunile noastre, putem să ne aplecăm asupra spuselor scriitorului *Anatole France*: **“trecutul nu poate pieri, căci viitorul se naște din el”**. Atât de adevărat, de altfel, și în actualul context pandemic în care încă ne aflăm.

Vă propun să considerăm că ciclul primului “test” la care omenirea a fost supusă se încheie la finalul anului 2020, iar speranța “antidotului / vaccinului” cu care a început anul 2021, prefigurează evoluțiile viitoare.

În cele ce urmează detaliez importanța acțiunilor din trecutul relativ recent al crizei din anul 2008, în contrapondere cu efectele și măsurile anului 2020, cu scopul de a ne îndrepta ulterior atenția asupra posibilelor predicții pentru viitor privind mediul bancar dar și cel economico-financiar, în ansamblul său.

Pornind de la premisele evocate anterior, cel mai îmbucurător aspect în privința anului pandemic Covid-19, este implicarea activă a autorităților competente în mixul de redresare economică.

Punctez în mod deosebit intervenția timpurie a Băncii Naționale a României, care a oferit de la bun început băncilor comerciale un cadru legitim și predictibil de a face față provocărilor (cu cel mai mare impact, amanarea plății ratelor de către clientela bancară și scutirea temporară a acestora de la provizionare).

Apoi doresc să reitrez implicarea statului, prin măsuri fiscale necesare (optimizate la condițiile pieței), prin subvenții precum cele specifice celor 3 măsuri ale OUG 130, prin ajutoare de stat acordate sub forma garanțiilor de tip “back-to-back” (emise de Fondul de Garantare FNGCIMM și EximBank) pentru finanțările acordate de bănci către

companiile afectate de pandemie.

Există diferențe majore între cele două crize menționate. În anul 2008, criza financiară la nivel global a afectat în primul rând sectorul economic, și ulterior sectorul financiar-bancar, pe când „criza pandemică 2020” are mai ales un impact uman și social, care s-a propagat cu rapiditate indiferent de nivelul economic și de stabilitatea financiară a regiunii analizate.

Reamintesc că șocurile adverse resimțite de sistemul bancar în anul 2008 au avut un impact mai ridicat decât în prezent, la fel și redresarea efectivă, care a durat o perioadă lungă de timp (câțiva ani), până când sistemul a marcat din nou profitabilitate netă. Impactul asupra principalilor indicatori bancari (capitalizare, solvabilitate, lichiditate) a fost mult mai accentuat în anul 2008, cadrul de reglementare, stimulenții fiscali și programele de ajutorare/ finanțare europene fiind puse în aplicare cu o viteză mai redusă decât în cazul acțiunilor și măsurilor aplicate în contextul pandemic al anului 2020.

Fiind vorba despre un efect endemic global, anul 2020 a fost marcat și de șocul necunoscutului, care a limitat aplicarea cu un succes garantat a științelor strategice cunoscute și aplicabile situației de facto. Șocul cel mai mare l-a reprezentat, desigur, pierderea vieților umane, impactul imediat fiind resimțit de sectorul medical, apoi de cel al serviciilor, industriei, financiar, deci, domeniul economico-social în sens larg.

Întrebările care rămân de adresat vor fi cu siguranță legate de cuantificarea directă a impactului pandemiei: care va fi rata de redresare economică (creșterea PIB-ului), care va fi rata șomajului, câte companii în insolvență va genera anul 2020, care va fi rata creditelor neperformante raportate de bănci sau cum va fi influențat trio-ul “consum-cerere-ofertă”, toți acești indicatori reprezentând un barometru pentru evoluția economică viitoare.

În fapt, anul 2020 a presupus o calibrare complet diferită, nouă aş spune, la un context social şi economic nemaiîntalnit. Necesitatea găsirii unor soluţii viabile într-un timp foarte scurt generând punerea în aplicare a tuturor mecanismelor, modelelor şi metodelor strategice de afaceri/ economice cunoscute, între care amintesc:

1) Programe guvernamentale de susţinere (a mediului de afaceri şi al economiei în ansamblu)

a) Programul IMM Invest: care a presupus dinamizarea activităţii operaţionale în principal (dar şi a investiţiilor), destinat companiilor mici şi mijlocii dar şi celor din sectorul Mid-Corporate. Rata de aprobare a bancilor finanţatoare în raport cu solicitările este de ~50%. Aproximativ 20,000 de companii au fost finanţate, sumele acordate ca garanţii emise de FNGCIMM fiind de aproximativ 14 miliarde de lei, o rată mare de absorbţie având în vedere că plafonul disponibil pentru astfel de garanţii la creditele aprobate de către bănci a fost de 20 miliarde lei pentru anul 2020.

Va fi interesant de urmărit care va fi rata efectivă de absorbţie, deci gradul de utilizare a fondurilor aprobate de către bănci pentru tipurile de companii menţionate şi impactul real al lichidităţii „injectate” în circuitul economic (pana în prezent au fost puse la dispoziţia clienţilor, pentru a face plăţi din facilităţile acordate, aproximativ 2,5 miliarde lei).

b) OUG 130: 3 măsuri care implică microgranturi, sume mici, menite să asigure o gura de oxigen întreprinderilor mici şi mijlocii

c) Programul de garantare al EximBank: programul este destinat companiilor cu cifra de afaceri peste 20 milioane lei la finalul anului 2019 şi care să nu fie în dificultate la acea dată

2) Subliniez importanţa fondurilor europene puse la dispoziţie ţărilor din UE din partea Comisiei Europene (direcţionate structural, prin programe interne, specifice fiecărei ţări)

3) Conex este de remarcat şi cadrul stimulilor fiscali din această perioadă, nu numai în privinţa amânării la plata către bugetul de stat a anumitor taxe/ impozite pentru persoanele fizice şi juridice dar şi moratoriul amânării plăţii ratelor la credite (OUG 37 pentru anul 2020 şi OUG 227 pentru anul 2021).

4) Pe lângă OUG 37, este de menţionat faptul că, înţelegând contextul nefavorabil pentru multe sectoare de activitate, acolo unde o parte din companii nu au fost eligibile pentru moratoriul public, băncile au venit în întâmpinarea propriei clientele cu moratorii interne (similare celui guvernamental), dedicate amânării ratelor la credite în anumite condiţii agreeate de către părţi (rata de solicitare la nivelul sectorului bancar nu depăşeşte 20% din totalul portofoliului de credite).

5) Important de punctat este şi cadrul de reglementare asigurat de Banca Naţională a României (armonizat cu cadrul european), care a permis băncilor comerciale să nu constituie provizioane suplimentare pentru deprecierea calitatii unor active, chiar şi celor aferente amânării ratelor prin moratoriile mai sus prezentate, pentru perioada dată.

Va fi totuşi de urmărit alinierea tuturor măsurilor de redresare şi creştere economică sustenabilă pe

termen scurt si mediu, dar și cum vor fi coroborate acțiunile legislative ale autorităților, din perspectiva extinderii masurilor și pe parcursul anului 2021 (de ex.: amânare la plată vs. constituirea de provizioane).

Astfel, pentru a avea o privire de ansamblu asupra evenimentelor cu impact economic (direct) din ultimul deceniu și jumătate, punctez câteva dintre cele mai importante măsuri/ efecte din perioada crizei și post-criselor anului 2008 (pentru comparație cu impactul crizei pandemice actuale):

- Majoritatea băncilor au digerat cu greu efectele crizei financiare din 2008, unele bănci fiind atunci deja pe pierdere, iar cele care înregistrau profit s-au confruntat cu o redimensionare rapidă a resurselor interne în raport cu realitatea economică; indicatorii interni pentru menținerea portofoliului de credite în bune condiții, asigurarea adecvată a lichidității, solvabilitatea și a unui grad de capitalizare corespunzător, au fost atent monitorizați de autorități și top managementul băncilor;

Reamintesc inclusiv întărirea angajamentelor UE (de exemplu ECOFIN), cu privire la stabilitatea financiară (atât din perspectiva fluxurilor monetare cât și asigurării unui cadru de reglementare corespunzător perioadei).

- Anii 2008 – 2012 inclusiv, au marcat pierderi nete pentru majoritatea băncilor comerciale din sistem, la nivel agregat pierderile fiind estimate la aproximativ 6 miliarde de lei;
- Abia începând cu anul 2016 băncile au început să reîntre pe profit net.
- Consolidarea sistemului bancar a accelerat, astfel că numărul total al băncilor din sistem a scăzut de la 43 în 2008 la 36 în 2016 (iar în prezent la 34 bănci);
- Impactul crizei a determinat un nivel ridicat al ratei creditelor neperformante în perioada 2008 – 2016, ceea ce a dus la eroziunea puternică a

profitului din exploatare, la nevoia de aport de capital suplimentar dar și la o reducere în oglindă a profitului net; ca urmare a măsurilor luate de bănci pentru curățarea structurii bilanțiere, începând cu anul 2017, creditele neperformante s-au redus semnificativ. Această perioadă a permis observarea unei imagini cât mai veridice a randamentului financiar al jucătorilor din sistem (rezultatele pozitive fiind validate și prin adoptarea unor mecanisme de creditare mai sustenabile pentru publicul larg și mediul de afaceri).

Criza pandemică din anul 2020, a avut un impact mai ales la nivel uman și medical, impactul asupra mediului bancar fiind redus, iar echilibrul sistemic menținut.

Pornind de la anul de referință 2016, momentul când sistemul bancar românesc a reintrat pe profit – România fiind peste media UE în privința profitului și a celor mai importanți indicatori de risc (cu excepția ratei NPL-uri și a numărului de credite restructurate) – până în prezent, atât programele de stimulare economică, cât și măsurile luate de reglementator, au reușit să ofere continuitate și echilibru sistemului bancar/ mediului financiar, prin:

- Volatilitatea scăzută a cursului de schimb;
- Menținerea unei rate adecvate a dobânzii de politică monetară (la minime istorice)
- Inflația menținută la cote joase (cu scopul continuității unor premise sănătoase consumului)
- Cadrul macro-prudential de reglementare, în această perioadă, pentru clienții care au solicitat amânare la plată a ratelor creditelor în sold, a permis băncilor posibilitatea neconstituirii de provizioane în astfel de cazuri, oferind astfel o gură de oxigen (din perspectiva profitabilității)
- Introducerea de metode/ modele noi de rating pentru acomodarea acordării de facilități noi (credite pentru companii din sectoare afectate direct de pandemie), măsură aplicabilă nu doar pentru segmentul persoanelor juridice dar și pentru

clienții persoane fizice (prin recalibrare de scoring în funcție de situația salarială a potențialului debitor).

Cu siguranță că anul 2020 a reprezentat în primul rând un exemplu de adaptabilitate din partea tuturor, recalibrarea la o nouă paradigmă economico-socială, la un nou mod de lucru și la un nou context global.

În mare, anul pandemic 2020 a însemnat:

- Schimbare de paradigmă: lucrul de acasă (*WFH - work from home*) vs. lucrul de la birou (*WFO – work from office*), schimbare nu numai din punct de vedere pur logistic, dar mai ales cu impact psihologic pentru angajați și angajatori (provocări majore în rândul echipelor de management din perspectiva alinierii unor noi metode de guvernare corporativă dar și de management al personalului);

- „*Digitalizarea*” proceselor, probabil cel mai „exotic cuvânt al momentului”: introducerea unor capacități tehnice noi pentru bănci pentru alinierea în timp real la nevoile clienților și deopotrivă oferirea unui mix adecvat în privința:

- Custom-izării unor produse și servicii dedicate
- Timpului de răspuns mult mai bun;
- Structurilor de finanțare de tip “tailored made” (cu scopul unei mai bune definiri a rolului de consultant bancar pentru afacerea clientului);
- Mecanisme optimizate pentru zona de plăți online;
- Online onboarding (deschiderea contului curent fără prezența fizică la bancă);
- Zona de creditare – posibilitatea solicitării online a unui credit;
- Posibilitatea semnării documentației în relația cu banca, în format electronic/ certificat digital;

Asadar, cum se prefigurează viitorul apropiat, în raport cu cele prezentate:

- adaptabilitatea poate însemna inclusiv explorarea unor noi posibilități de colaborare pentru bănci, prin parteneriate noi (*de exemplu cu companii Fintech care să aducă un plus de valoare din perspectiva accelerării dezvoltării digitale*);

- consolidarea în continuare a sectorului bancar, prin achiziții/ fuziuni/ absorbții, ca urmare a contextului pandemic, mai ales pe segmentul băncilor cu cota de piață mică (sub 1%), care este puțin probabil să reziste în noua realitate.

Concluzionând, pentru asigurarea unei bune continuități a sectorului bancar, care să ofere menținerea echilibrului și performanței, nu doar pentru anul 2021, ci și pe termen mediu și lung, consider că băncile ar trebui să aibă în vedere următoarele elemente:

- prudență
- calibrarea corespunzătoare a creditării (*oferirea de soluții hibride din partea băncilor cu acest scop*), ținând constant cont de dinamica/gradul extrem de volatil al pandemiei
- reconstruirea și modernizarea sectoarelor afectate de pandemie prin creditare custom-izată, acomodată cu nevoile clienților bancare
- susținerea sectoarelor noi, care au aratat un grad ridicat de inovare, adaptare la noile condiții impuse de piață (în vederea materializării oportunităților economice viitoare)
- continuarea programelor inițiate de autorități, în vederea sustinerii populației / mediului de afaceri și economiei în ansamblul ei, măsuri care să fie aliniate totodată programelor de stimulare fiscală în raport direct cu contextul și evoluția pandemică
- crearea cadrului optim privind stabilitatea și predictibilitatea piețelor financiare interne, cu scopul atragerii investitorilor străini și a investițiilor europene, într-un număr cât mai mare și cât mai rapid
- utilizarea cu precauție a resurselor existente, pentru evitarea unei posibile amplificări generate de potențiale riscuri sistemice (contagiune venită dinspre piețe externe europene/ globale)

Autor: Alexandru DUNĂ – Vicepreședinte AAFBR

Punctele de vedere exprimate în cadrul prezentului text sunt opiniile personale ale autorului și nu implică instituțiile cu care este afiliat / la care este angajat.

3. Provocările introducerii tehnologiei și a digitalizării, în activitatea AML & KYC

Evoluția continuă a tehnologiei și extinderea aplicațiilor sale potențiale în toate sectoarele de activitate reprezintă una dintre cele mai mari provocări, atât din punct de vedere economic, cât și din perspectiva cadrului de reglementare, în special extinderea digitalizării în sectorului financiar, pe lângă avantaje economice și sociale majore, poate implica și unele riscuri. Utilizarea unor noi instrumente tehnologice în sectorul financiar poate conduce, de asemenea, la o mai mare incluziune financiară și la consolidarea fluxurilor financiare transfrontaliere prin intermediul unor canale alternative de creditare și de investiții, dacă sunt gestionate în mod corespunzător.

Digitalizarea, serviciile online și tranzacțiile la distanță ne influențează deja viața și probabil că vor deveni tot mai importante pe măsura trecerii timpului, în special în domeniul financiar-bancar. Dincolo de beneficiile pentru economie și pentru cetățeni, ecosistemul digital are impact asupra procedurilor de cunoaștere a clientelei care generează nevoia de a verifica de la distanță identitatea clienților. Astfel, deschiderea de conturi bancare pe baza unui identificator digital, va juca un rol esențial în sectoarele expuse digitalizării. Provocările generate de digitalizare necesită un set de reguli consolidate pentru a aborda activele virtuale și pentru a facilita utilizarea tehnologiei informației și a inteligenței artificiale în combaterea fraudei cibernetice. Inovația tehnologică este de asemenea relevantă în dezvoltarea de soluții spre a identifica clienții de la distanță. Adoptarea de noi tehnologii poate aduce o contribuție semnificativă, care să permită societăților de servicii financiare să își îndeplinească obligațiile curente în materie de supraveghere și de asigurare a conformității.

O altă problemă identificată la nivelul Uniunii o reprezintă criptoactivele care au potențialul de a

reduce costurile tranzacțiilor într-o manieră sigură într-o lume cu o supraveghere digitală tot mai accentuată, doar dacă vor face obiectul unui regim de reglementare strict, adaptat scopului și bazat pe riscuri.

Sectorul financiar este cel mai mare utilizator de tehnologie a informației și a comunicațiilor la nivel mondial, reprezentând aproximativ o cincime din totalul cheltuielilor în domeniul IT&C. Cu toate acestea aplicarea noilor tehnologii în sectorul financiar poate crea noi riscuri care trebuie reglementate și monitorizate pentru a asigura stabilitatea financiară, integritatea pieței interne și protecția consumatorilor. De asemenea, utilizarea sporită a inteligenței artificiale în serviciile financiare va duce la necesitatea unei reziliențe operaționale mai puternice și a unei supravegheri eficiente, precum și a protecției datelor prevăzută de legislația europeană. Mai mult, numeroase instituții financiare mari ale Uniunii Europene se bazează pe furnizori din țări terțe pentru serviciile de *cloud computing*. Utilizarea serviciilor de *cloud computing* poate oferi avantaje semnificative în ceea ce privește reziliența operațională și eficiența furnizorilor de servicii financiare în comparație cu o soluție tradițională, la fața locului, dar prezintă provocări suplimentare în ceea ce privește securitatea datelor și a proceselor, continuitatea activității în caz de întreruperi și vulnerabilitatea generală la infracțiunile cibernetice.

Din ce în ce mai multe întreprinderi tehnologice mari și platforme digitale globale oferă servicii financiare, iar operatorii mari din sectorul digital beneficiază de avantaje concurențiale precum economii de scară, rețele ample de utilizatori transfrontalieri, acces facil la finanțare și capacitatea de colectare a unor mari cantități de date furnizate de utilizatori prin intermediul tehnologiilor de prelucrare a datelor, cum ar fi „analiza volumelor mari de date”, care generează o valoare adăugată semnificativă în diverse moduri. Se impune, asadar, o concurență loială între societățile de servicii financiare și întreprinderile

tehnologice pentru a garanta că toate firmele concurează pe picior de egalitate, respectând principiul „același risc, aceeași activitate, aceleași reglementări”

Noile probleme operaționale, în special pe zona IT&C, și riscurile de securitate, pot genera riscuri sistemice pentru sectorul financiar, iar aceste noi riscuri ar trebui abordate prin măsuri adecvate, iar reziliența cibernetică face parte integrantă din activitatea de reziliență operațională a instituțiilor financiare efectuată de autorități la nivel mondial. De aceea, în vederea unei administrări eficiente a riscurilor în materie de securitate cu care s-ar putea confrunta sectorul financiar, se justifică acțiuni specifice de modificare și completare a Directivei (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în întreaga Uniune.

O piață financiară a Uniunii Europene, funcțională, sustenabilă și rezilientă ar trebui să asigure o alocare foarte eficientă a capitalului și a riscurilor, precum și o incluziune financiară cât mai largă a cetățenilor în cadrul serviciilor financiare. Și cum procentul de plăți fără numerar a crescut semnificativ în ultimii ani, trebuie să existe un cadru îmbunătățit pentru tranzacțiile cu numerar, pentru a

se da posibilitatea de a utiliza în continuare numerarul ca mijloc de plată, știut fiind faptul că la nivelul statelor membre există discrepanțe în privința gradului de bancarizare (România aflându-se pe ultimul loc). Introducerea serviciilor financiare digitale nu ar trebui să conducă nici la arbitrajul de reglementare, nici la o protecție mai redusă a clienților, la scăderea nivelului de siguranță sau la riscuri la adresa stabilității financiare.

Actuala pandemie Covid -19 a facilitat utilizarea sporită a mijloacelor digitale de gestiune financiară de către consumatori, investitori și instituții financiare. Astfel, în perioada următoare digitalizarea va continua să crească atât ca dimensiune, cât și ca importanță pentru economia Uniunii Europene. Sectorul finanțelor digitale poate contribui în mai multe moduri la rezolvarea efectelor economice ale epidemiei de COVID-19 și ale consecințelor sale pentru cetățeni, IMM-uri și alte întreprinderi și servicii financiare, întrucât epidemia de COVID-19 a demonstrat, într-o măsură diferită de la un stat membru la altul, potențialul pe care îl oferă finanțarea digitală atât pentru consumatori, cât și pentru economie.

Pandemia de coronavirus a dus însă și la provocări globale de neegalat, fiind vizibilă la nivel European o creștere a nivelului de fraude online și de criminalitate cibernetică. Această evoluție este legată de noile tendințe și schimbări ale comportamentului financiar al consumatorilor și al operatorilor economici, adesea nefamiliarizați cu platformele și regulile din mediul online. În acest context, este important ca pe langa un cadru legal bine pus la punct, să fie dezvoltate soluții tehnologice pentru combaterea acestor tipuri de infracțiuni financiare.

La nivel național, a fost întărită legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Pe 15 iulie 2020 a intrat în vigoare OUG nr. 111/2020 care asigură transpunerea în dreptul intern a prevederilor Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849

privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, prin modificarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Ce aduce în plus acest cadru nou cadru legal în privința operațiunilor financiare digitale?

a) Monede virtuale

Pentru prima dată în legislația din România sunt definite monedele virtuale ca fiind o reprezentare digitală a valorii acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb (care nu este emisă/garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani), precum și furnizorul de portofel digital care reprezintă o entitate care oferă servicii de păstrare în siguranță a unor chei criptografice private.

Conform noilor prevederi, Autoritatea pentru Digitalizarea României va emite un aviz tehnic pentru furnizorii de servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare și furnizorii de portofele digitale. Procedura de autorizare și/sau de înregistrare, precum și procedura de acordare și retragere a avizului tehnic se va stabili prin hotărâre de Guvern.

b) Beneficiarul real- Conform noilor prevederi, declarația privind beneficiarul real poate avea atât formă autentică, certificată de avocat sau dată în fața reprezentantului oficiului registrului comerțului, cât și de înscris sub semnătură privată ori formă electronică.

c) Entități raportoare - OUG nr. 111/2020 extinde sfera entităților raportoare prin includerea furnizorii de servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare precum și a furnizorilor de portofele digitale.

d) Obligații de raportare - în cazul instituțiilor emitente de monedă electronică și instituțiilor de plată care își desfășoară activitatea prin agenți sau distribuitori, obligațiile de raportare prevăzute de Legea nr. 129/2019 le revin exclusiv instituțiilor emitente de monedă electronică și instituțiilor de plată persoane juridice române și punctelor unice de contact stabilite pe teritoriul României pentru instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată persoane juridice străine.

e) Măsuri de cunoaștere a clientelei - cu caracter de noutate este reglementarea aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientelei pe baza unui proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat la nivel național de către Autoritatea pentru Digitalizarea României.

În acest context în care dinamica pieței se schimbă rapid, pe fondul adoptării de tehnologii inovatoare și a accelerării digitalizării, este esențial ca instituțiile financiare și nefinanciare să conștientizeze riscurile AML & KYC în sectorul lor de activitate, să-și adapteze procesele interne, să asigure instruirea temeinică și periodică pentru toți angajații relevanți în scopul prevenirii și controlării unor riscuri asociate.

Serviciile juridice specializate, acordate de juriști cu pregătire în domeniu, reprezintă o soluție eficientă în vederea elaborării cadrului de reglementare internă, precum și pentru a răspunde nevoilor de instruire pentru salariații din front-office.

Autor: Dr. Mirela IOVU, președinte Asociația Consilierilor Juridici din Sistemul Financiar-Bancar, membru AAFBR

4. Starea economiei romanesti – perspective pentru anul 2021

Economia mondială se află într-una dintre cele mai grave crize economice de la Marea Criză începută în Statele Unite ale Americii (1929-1933). Criza Covid-19 a afectat atât sistemul de sănătate, cât și economia. Este o criză dublă. Modul în care va fi gestionată criza sanitară va produce efecte asupra modului în care va evolua economia.

Economia românească nu putea să nu fie afectată, având în vedere dependența sa de mecanismele economice globale și integrarea ei în lanțuri economice europene și globale. Structura sa a făcut ca economia românească să fie vulnerabilă la impactul COVID-19. Prelucrarea resurselor primare și construcțiile de mașini, principalele domenii care contribuie la formarea PIB-ului, au fost printre cele mai lovite de recesiune, iar sectorul serviciilor a fost supus restricțiilor aferente combaterii efectelor pandemiei.

În vederea diminuării efectelor crizei, guvernul României a adoptat o serie de măsuri pentru a sprijini mediul economic. Execuția preliminară a bugetului general consolidat la finele anului 2020 a înregistrat un deficit de 101,92 mld lei (9,79% din PIB).

Sume în valoare de 46,31 mld lei (4,45% din PIB) au fost lăsate în mediul economic prin facilitățile fiscale, investiții și cheltuieli excepționale alocate pentru combaterea efectelor epidemiei de COVID-19. Creșterea deficitului bugetar aferent anului 2020, comparativ cu anul 2019, este explicată, pe partea venituri, de evoluția nefavorabilă a încasărilor bugetare în perioada martie – decembrie, cauzată de criză, precum și, ca urmare a amânării plății unor obligații fiscale de către agenții economici pe perioada crizei (18,12 mld lei), de creșterea cu 2,72 mld lei a restituirilor de TVA, față de nivelul aferent perioadei ianuarie-decembrie 2019, pentru susținerea lichidității în sectorul privat, precum și de bonificațiile acordate pentru plata la

scadență a impozitului pe profit și a celui pe veniturile microîntreprinderilor, în valoare de 0,9 mld lei.

De asemenea, pe partea de cheltuieli, față de creșterea bugetară prin efectul legilor, s-a înregistrat o creștere a cheltuielilor de investiții cu 9,5 mld lei, față de aceeași perioadă a anului precedent, precum și plăți cu caracter excepțional generate de epidemia COVID-19 de aproximativ 15,07 mld lei.

Pentru combaterea efectelor economice negative generate de pandemia COVID-19, au fost aprobate o serie de programe guvernamentale de sprijin pentru susținerea activității IMM-urilor, precum și a companiilor mari și întreprinderilor mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 milioane lei, prin intermediul garanțiilor de stat în valoare de 12,48 mld lei pentru anul 2020 (1,20% din PIB).

Conform estimărilor Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, exprimate la finalul anului 2019, România urma să înregistreze o creștere economică de 3,2% în 2020 și de 3,7% în 2021. Estimările OCDE erau la momentul respectiv similare cu cele ale Comisiei Europene.

Însă criza Covid-19, declanșată la începutul anului 2020 și care a afectat sistemele de sănătate globale, cu efecte directe asupra economiilor, a avut efecte puternice și asupra economiei românești, care a înregistrat în anul 2020 o contracție de -3,9%, conform Ministerului de Finanțe.

Această cifră arată că desi economia a avut de suferit, rezultatul este unul mai bun decât cel indicat de proiecțiile ce au fost realizate în cursul anului 2020 de către instituțiile financiare sau Comisia Europeană, care indicau că economia românească va înregistra o contracție de -5,2%.

Contracția economiei românești, de -3.9% an-la-an, este printre cele mai mici din Uniunea Europeană. Cu toate că în trimestrul II a fost înregistrată o scădere de 12%, aceasta a fost recuperată în

ultimele două trimestre ale anului trecut.

Privind rezultatele înregistrate de principalele țări de destinație pentru exporturile românești, observăm că economia Germaniei a înregistrat o contracție de 5%, cea a Italiei de peste 8%, similară cu cea a Franței. Economia Ungariei a scăzut cu 5%, iar cea a Poloniei cu 2,8%.

Spania a înregistrat o contracție de 11%, Grecia de 10%, Portugalia de peste 7%. Singura economie din Uniunea Europeană ce a înregistrat creștere anul trecut a fost cea a Irlandei, care a crescut cu 2,5%.

Comisia Europeană estimează o creștere a economiei zonei euro de 3,8 % atât în 2021, cât și în 2022, respectiv o creștere a economiei UE de 3,7 % în 2021 și 3,9 % în 2022. În ceea ce privește România, se estimează că PIB-ul va crește cu 3,8% în 2021, respectiv cu 4% în 2022. În privința inflației, în cazul României, în 2021 se va înregistra o ușoară creștere la 2,6%, urmată de o ușoară scădere la 2,4% în 2022.

Deficite și datorii publice în creștere

Deficitele publice au crescut în mod semnificativ în UE în cursul anului trecut, având în vedere creșterea cheltuielilor sociale și reducerea veniturilor fiscale, ambele fiind o consecință a măsurilor menite să sprijine economia.

Deficitul public agregat al zonei euro a crescut de la 0,6 % din PIB în 2019, la aproximativ 8,8 % în 2020, înainte de a scădea la 6,4 % în 2021 și la 4,7 % în 2022. Această evoluție reflectă eliminarea treptată, în cursul anului 2021, a măsurilor de sprijin de urgență, pe măsură ce situația economică se va îmbunătăți.

Reflectând creșterea deficitelor, previziunile estimează că ponderea datoriei publice în PIB la nivelul agregat al zonei euro va crește de la 85,9 % din PIB în 2019 la 101,7 % în 2020, 102,3 % în 2021 și 102,6 % în 2022.

Datoria publică a României a ajuns la 47,7% din PIB la finele anului 2020 și a depășit primul prag de alertă din legea responsabilității fiscal-bugetare, de 45%, conform Consiliului Fiscal. Potrivit analizei Consiliului Fiscal, pe coordonatele din strategia fiscal-bugetară a Guvernului, necesarul de finanțare total pentru anul 2021 ar urma să fie de 129,7 miliarde de lei (11,6% din PIB, cu un deficit bugetar estimat de 7,16% din PIB sau 80 de miliarde de lei). În anul 2022 ar urma să fie de 127,8 miliarde de lei (10,6% din PIB), respectiv 119,6 miliarde de lei, iar în anul 2023 de 9,2% din PIB. Astfel, se estimează că necesarul de finanțare a sectorului guvernamental exprimat ca pondere în PIB va reveni la nivelurile pre-pandemie (9% din PIB în 2019) abia în anul 2023.

Comisia Europeană prognozează pentru România că datoria publică va crește de la 35% din PIB în 2019, respectiv la 46,7% din PIB în 2020, până la 54,6% din PIB în 2021 și 63,6% din PIB în 2022.

În eventualitatea în care gradul de îndatorare depășește 50% din PIB, guvernul poate lua măsura înghețării salariilor din sectorul public, acesta decizie fiind deja luată ceea ce ajută la limitarea majorării datoriei publice. Dacă se depășește nivelul de 55% din PIB, vor fi înghețate automat și cheltuielile cu asistența socială, din sistemul public, ceea ce presupune și înghețarea majorării pensiilor.

Conform tratatului de la Maastricht, criteriul de politică financiară impune statelor un deficit bugetar

de sub 3% din PIB și un grad de îndatorare de sub 60% din PIB.

Comisia Europeană a anunțat că limita de 3% din PIB a deficitului bugetar rămâne suspendată și pentru anul 2021. Măsura a fost luată pentru a sprijini țările din UE să își revină din recesiunea cauzată de pandemie.

România depășise această limită încă de la finalul anului 2019, când a avut un deficit de 4,6%. Iar în la finalul anului 2020 s-a situat mult peste limita cu un deficit bugetar de 9,79% din PIB.

Pentru a reintra în prevederile tratatului de la Maastricht, România va trebui să își reducă gradual deficitul bugetar, sub pragul de 3% din PIB, ceea ce va presupune și renunțarea la programele de sprijin și diversele facilități acordate mediului economic în anul 2020. Simultan, este nevoie ca investițiile în economia românească să continue accelerat (bugetul de stat pentru anul în curs prevede investiții de 5,5% din PIB).

Autor: Claudiu VUȚĂ, membru AAFBR

4. Evoluția principalilor indicatori macroeconomici

Principalii indicatori macroeconomici	2016	2017	2018	2019	Dec-20	Cele mai recente date	Perioada
Produsul intern brut (real), an -la -an	4,8%	7,1%	4,4%	4,1%	-1,5%	-1,5%	T4 2020
Productia industrială, an- la -an	3,1%	7,8%	3,5%	-2,3%	2,7%	2,7%	' dec 20
Lucrarile de constructii, an -la -an	-4,4%	-5,6%	-4,1%	27,6%	12,7%	12,7%	' dec 20
Comertul cu amanuntul, an -la -an	12,4%	10,8%	5,5%	7,2%	3,4%	3,4%	' dec 20
Serviciile prestate intreprinderilor, an-la-an	8,3%	12,4%	10,3%	10,6%	11,7%	11,7%	' dec 20
Inflatia anuala (sfarsit de perioada)	-0,5%	3,3%	3,3%	4,0%	2,1%	3,0%	' ian 21
Preturile locuintelor, sfarsit de perioada, an-la -an	8,0%	5,6%	5,3%	4,6%	6,5%*	6,5%*	iun 20
Rata somajului, BIM, sfarsit de perioada	5,3%	4,5%	4,0%	4,0%	4,9%	4,9%	' dec 20
Salariul mediu net, sfarsit de perioada, RON	2.354	2.629	2.957	3.340	3.411	3.411	' dec 20
Salariul minim pe economie, net, RON	925	1.065	1.162	1.263	1.346	1.386	ian 21
Numarul de angajati, mn, sfarsit de perioada	4.733	4.850	4.930	4.973	4.911	4.911	' dec 20
Numarul de pensionari, mn, sfarsit de perioada	5.081	5.049	5.010	4.956	4.931	4.931	dec 20
Deficitul/ excedentul bugetar cash (% PIB)	-2,4%	-2,9%	-2,8%	-4,6%	-9,8%	-9,8%	ian -dec 20
CDS EUR 5 ani, bps ,sfarsit de perioada	100,30	86,7	95,1	67,7	81,0	74,0	ian 21
Deficitul comercial (mld. EUR, FOB -CIF, ultimele 12L)	10,0	13,0	15,1	17,3	18,4	18,4	dec 20
Deficitul de cont curent (mld. EUR, cumulativ)	2,4	5,2	9,0	10,5	11,0	11,0	ian -dec 20
Flux investitii straine directe (mld. EUR, cumulativ)	4,5	4,9	4,9	4,8	1,7	1,7	ian -dec 20
Fonduri europene, (mld EUR, cumulativ, net de contributia Romaniei)	5,9	3,3	2,8	3,1	4,0	4,0	ian-nov20
Datoria publica (% PIB)	37,3%	35,1%	34,7%	35,2%	44,4%	44,4%	nov20
Dobanda de politica monetara (sfarsit de perioada)	1,75%	1,75%	2,50%	2,50%	1,50%	1,25%	ian 21
ROBOR 3 luni (medie anuala)	0,8%	1,1%	2,8%	3,1%	2,4%	1,7%	ian 21
Creditele private, an-la-an	1,2%	5,7%	8,0%	6,6%	5,5%	5,5%	dec 20
Depozitele private, an-la-an	8,2%	10,3%	9,0%	11,5%	14,4%	14,4%	dec 20
Cursul de schimb EUR/RON, sfarsit de perioada	4,54	4,66	4,66	4,78	4,87	4,87	ian 21

Sursa: BNR, INSSE, Ministerul Finanțelor, BIS

* iunie 2020

Produsul Intern Brut a scăzut în termeni anuali cu 1,5% în T4 2020 (-1,7% an-la-an și +5.3% trimestru -la-trimestru, ajustat sezonier), evoluție semnificativ mai bună decât media din UE (-5,1% an-la-an și -0,7% trimestru-la trimestru, ajustat sezonier). Anul 2020 s-a încheiat cu o scădere de PIB de 3,9%. Comisia Europeană așteaptă o revenire de 3,8% în anul 2021 și 4% în 2022. Rezultatele detaliate vor fi publicate pe 9 Martie.

Datele de frecvență înaltă ne arată că suntem în continuare în scenariul de revenire în V, mai ales dacă nu se prefigurează un nou lockdown. Așadar, față de trimestrul 3, în termeni de evoluție anuală,

se observă o îmbunătățire semnificativă a evoluției cifrei de afaceri din transporturi, cel mai probabil legată de îmbunătățirea cifrelor de comerț exterior. De asemenea, industria, marchează o revenire lentă și cu sincope. Industriile unde observăm o evoluție bună sunt: fabricarea produselor chimice, a echipamentelor electrice, fabricarea produselor și maselor plastice, auto, producția de energie. În decembrie 2020, industria a reintrat pe teritoriu pozitiv după un an și jumătate de scădere. Revenind la imaginea de ansamblu, alt domeniu unde se observă o îmbunătățire față de trimestrul 3 sunt serviciile (pe lângă IT, au mai performat și activitățile de editare, publicitate și studiere a pieței, activități de secretariat, servicii suport și alte

activități de servicii prestate în special întreprinderilor).

Alte domenii au marcat în trimestrul 4 ritmuri anuale similare cu cele din trimestrul 3: vânzările cu amanuntul, cu ridicata și construcțiile. În ceea ce privește construcțiile private, sectorul rezidențial cunoaște în continuare un avânt al prețurilor (+6,5% an-la-an în iunie 20 conform statisticilor oficiale, rămânând probabil în teritoriu pozitiv și la dec 20). Față de dinamica anuală din trimestrul anterior, un singur domeniu suferă: vânzările de mașini.

Piața muncii a cunoscut o ușoară relaxare, șomajul scăzând la 4,9% în decembrie 2020, după ce a atins un maxim de 5,5% în iulie 2020, dar totuși rămâne peste nivelul lunii martie 2020 (4,3%). Salariul nominal net a crescut cu 8,4% an-la-an în decembrie, menținând o dinamică pozitivă în anul 2020 (o medie de 6,7% an-la-an).

În anul 2020, deficitul bugetar a fost de 9,8%, mai mult decât dublul celui înregistrat în 2019, de 4,6%. Însă marginal mai mic după excluderea efortului bugetar datorat pandemiei, de 4,45% din PIB. Veniturile au crescut cu 0,4% an-la-an, iar cheltuielile au crescut cu 14,8% an-la-an. Totuși, cheltuielile cu investițiile sunt în creștere (+22% an-la-an), în pofida situației de criză. Extrapolând datele lunare de execuție bugetară, concludem că atât componenta privată, cât și cea publică au contribuit la creșterea investițiilor în economie în anul 2020. Suspendarea regulilor fiscale atât în anul 2020 cât și în 2021, face posibilă accelerarea investițiilor publice, nemaexistând constrângeri bugetare de încadrare în deficitul de 3%.

CDS-ul (5 ani, EUR), a scăzut de la 131 bps în mai 2020, la 74 bps în ianuarie 2021, demonstrând o percepție îmbunătățită a investitorilor asupra riscului de țară. Ministerul Finanțelor a emis pe piețele internaționale cca. 10 miliarde euro (în ianuarie, mai, iulie și noiembrie, conform tabelului de mai jos). În noiembrie, datoria publică a ajuns la 44.4%, înregistrând un ritm anual spectaculos.

Eurobonduri emise în 2020

Data	Maturitatea	Suma(mld)	Moneda	ament	Inițial
20-Nov	9Y	1	EUR		1.468
20-Nov	20Y	1.5	EUR		2.65
Jul-20	10Y	2	USD		3.045
Jul-20	30Y	1.3	USD		4
May-20	5Y	1.3	EUR		2.793
May-20	10Y	2	EUR		3.624
Jan-20	12Y	1.4	EUR		2.025
Jan-20	30Y	1.6	EUR		3.391

Inflația anuală a fost de 2,1% în decembrie 2020 și a urcat brusc la 3% în ianuarie 2021, pe fondul scumpirii prețului la electricitate. Banca Națională a tăiat dobânda de politică monetară de la 1,5% în decembrie 2020 la 1,25% în ianuarie 2021. ROBOR 3L s-a redus de la 2,4% (media 2020) la 1,7% (media din ianuarie 2021).

Autor: Mihaela MÂNDROIU, membru AAFBR

III. Evoluția Bursei de Valori București

Evoluția indicilor de la BVB

De la începutul anului 2021 și până în prezent, piața locală a înregistrat un avans de peste 5% în rândul indicelui principal al Bursei de Valori București, și aproape 10% pentru indicele BET-NG, ce urmărește evoluția companiilor care activează în sectorul energetic, listate la bursa locală.

La sfârșitul anului 2020, piața locală de capital a recuperat din pierderile suferite în prima parte a anului, înregistrând o evoluție pozitivă de 3.4% în rândul indicelui BET-TR (indice ajustat cu valoarea dividendelor plătite de companiile din componența indicelui), în timp ce indicele BET a marcat o scădere de 1.7% la nivel anual, astfel s-a resimțit în continuare impactul pandemiei COVID-19 asupra companiilor cotate la BVB.

Indici interni	2018	2019	2020	YTD
BET	-4,8%	35,1%	-1,7%	5,5%
BET-TR	4,3%	46,9%	3,4%	5,5%
BET-XT	-7,6%	34,4%	-4,7%	5,5%
BET-XT-TR	0,5%	45,6%	0,0%	5,5%
BET-FI	-12,6%	37,3%	-9,4%	6,3%
BET-NG	-7,4%	30,3%	-11,8%	9,8%
BETPlus	-4,8%	34,3%	-1,7%	5,6%
BET-BK	-11,6%	29,7%	-1,3%	6,5%
ROTX	-3,9%	36,1%	-1,5%	5,3%
Valoare acțiuni principal (mil. RON)	11.457,33	9.678,32	12.226,99	1.428,24
Valoare acțiuni SMT (mil. RON)	215,17	232,70	339,03	128,10

Sursă: BVB, calcule proprii

Din rândul companiilor incluse în indicele BET, cel mai bun avans de la începutul anului și până în prezent, a fost înregistrat de Nuclearelectrica (SNN), cu +25%. Următoarele evoluții pozitive au fost ale societăților Teraplast (+23% YTD), Alro (+20%) și Conpet (+19%), acestea având un impact

pozitiv asupra indicelui principal al pieței locale de capital. La polul opus, cotațiile acțiunilor companiilor ce au înregistrat cea mai mare scădere de la începutul anului și până în prezent au fost: Romgaz (-14%), MedLife (-12%), fiind urmată de sectorul bancar, respectiv BRD cu -3% și TLV cu -1%.

Evoluția față de piețele externe

De la începutul anului, bursele de pe principalele piețe externe au înregistrat o dinamică pozitivă, în timp ce majoritatea au încheiat anul 2020 în scădere față de cel anterior. Evoluția din ultimul an a indicilor reprezentativi la nivel global a fost afectată în principal de pandemia COVID-19 și de măsurile luate de autorități în vederea limitării răspândirii virusului, derulării programelor de vaccinare, susținerii sectoarelor afectate, a populației și repornirii economiei.

Indici	2018	2019	2020	YTD
BET (RO)	-4,8%	35,1%	-1,7%	5,5%
BET-TR (RO)	4,3%	46,9%	3,4%	5,5%
SOFIX (BG)	-12,3%	-4,4%	-21,2%	12,0%
BUX (HU)	-0,6%	17,7%	-8,6%	4,7%
WIG20 (PL)	-7,5%	-5,6%	-7,7%	0,1%
ATX (AT)	-19,7%	16,1%	-12,8%	8,1%
PX (CZ)	-8,5%	13,1%	-7,9%	2,7%
DAX (DE)	-18,3%	25,5%	3,5%	2,0%
FTSE 100 (UK)	-12,5%	12,1%	-14,3%	2,5%
ASE (GR)	-23,6%	49,5%	-11,7%	-3,4%
MOEX (RU)	14,1%	26,6%	8,0%	5,1%
Eurostoxx 50 (Zona Euro)	-14,3%	24,8%	-5,1%	4,5%
CAC 40 (FR)	-11,0%	26,4%	-7,1%	4,0%
FTSE MIB (IT)	-16,1%	28,3%	-5,4%	4,1%
AEX (NL)	-10,4%	23,9%	3,3%	8,6%
SMI (SW)	-10,2%	26,0%	0,8%	0,01%
SP500 (SUA)	-6,2%	28,9%	16,3%	4,0%
Nikkei 225 (JP)	-12,1%	18,2%	16,0%	9,4%
Hang Seng (Hong Kong)	-13,6%	9,1%	-3,4%	12,5%
Shanghai SE (CH)	-21,8%	17,6%	14,2%	6,4%

Sursă: BVB, Infront Professional Terminal, calcule proprii

Față de începutul anului 2021, cel mai bun avans a fost marcat de indicele Hang Seng de +12.5%, fiind urmat de indicele Sofix din Bulgaria (+12% YTD). La polul opus se află indicele reprezentativ al bursei din Grecia, înregistrând o scădere de 3.4% față de începutul anului. Comparativ cu piețele bursiere din zonă, în funcție de randamentul înregistrat de la începutul anului (YTD), România se clasează mai bine decât majoritatea, exceptând Bulgaria, în timp ce Ungaria, Polonia și Cehia se situează sub pragul de 5%.

Capitalizare și lichiditate

La nivel anual, în 2020, valoarea tranzacționată pe piața reglementată a BVB a crescut cu 26.3% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, înregistrând o valoare medie lunară de 1.02 mld. RON. Cea mai mare lichiditate fiind înregistrată în luna septembrie 2020, când pe segmentul principal s-a înregistrat o valoare tranzacționată de 2.7 mld. RON, reprezentând luna în care România a trecut la statutul de Piață Emergentă Secundară, conform clasificării FTSE Russell. Cea mai apropiată lună la nivel de lichiditate față de maximum anului înregistrat în septembrie, a fost în luna martie, cu 1.58 mld. RON, când s-a impus starea de urgență la nivel național, iar a treia cea mai lichidă lună pe segmentul principal a fost decembrie. Concomitent, pe piața SMT, valoarea tranzacționată din anul

2020 a înregistrat o creștere semnificativă față de aceeași perioadă a anului anterior, de +45.7%, înregistrând o valoare medie lunară de 28.25 mil. RON.

În luna ianuarie 2021, pe segmentul principal se observă o scădere de aproape 20% a valorii tranzacționate raportat la aceeași lună a anului precedent, în timp ce pe SMT, la nivelul valorii tranzacționate s-a înregistrat o creștere de 7 ori a valorii față de luna ianuarie 2020, ajungând la 64.88 mil. RON.

În primele două luni ale anului curent, cele mai tranzacționate acțiuni de la Bursa de Valori București au rămas în continuare acțiunile Băncii Transilvania (TLV), fiind urmate de Fondul Proprietatea (FP) și OMV Petrom (SNP) pe fondul unor valori medii zilnice tranzacționate de 5.7 mil. RON (TLV), 4.5 mil. RON (FP) și 3.5 mil. RON (SNP).

Raportări rezultate preliminare aferente anului 2020

Dintre cele 17 companii fac parte din componența indicelui BET, doar opt au publicat până în prezent rezultatele financiare preliminare aferente anului 2020. Dintre acestea, doar două au raportat un profit net în creștere în 2020, Teraplast înregistrând un profit net dublu, iar Transelectrica de +18% față

Simbol	Pret 19.02	Evoluție YTD	Profit net 9M'20/9M'19	EPS	P/E	P/B	P/S
FP	1,6050	10,7%	-	0,06	26,15	1,23	21,86
TLV	2,2200	-1,3%	-32,6%	0,26	8,67	1,18	2,83
SNP	0,3765	3,6%	-70,1%	0,03	12,54	0,67	0,95
BRD	14,3600	-3,4%	-39,8%	1,45	9,90	1,08	3,22
SNG	31,8500	-14,2%	-20,5%	2,20	14,50	1,64	2,92
EL	13,9000	10,8%	146,2%	1,28	10,90	0,84	0,75
TGN	303,0000	7,1%	-8,9%	27,89	10,86	0,94	2,14
DIGI	35,0000	0,9%	-	-0,08	-	5,70	0,57
SNN	22,3000	24,9%	14,8%	2,00	11,16	0,92	2,87
TEL	27,8000	8,6%	107,0%	2,38	11,66	0,60	0,91
M	9,9000	-11,6%	126,8%	2,02	4,90	0,87	0,21
ALR	2,6800	19,6%	-	0,32	8,36	1,84	0,75
TRP	0,5380	22,8%	78,6%	0,04	14,33	2,83	0,88
WINE	24,0000	9,1%	-13,0%	1,83	13,10	2,39	2,41
COTE	91,0000	19,4%	-2,3%	6,67	13,64	1,22	1,93
BVB	25,0000	8,2%	18,2%	3,99	25,36	1,34	5,01
SFG	15,5000	5,4%	-	0,33	46,50	4,07	0,79
BET				1,93	14,12	1,30	6,38

Sursă: BVB, calcule proprii

de anul 2019. Fondul Proprietatea a raportat o pierdere netă în 2020, în timp ce în anul anterior înregistra profit. OMV Petrom a raportat o scădere de 64% a rezultatului net în 2020, fiind urmată de Digi Communications cu -60%. La nivelul cifrei de afaceri, doar trei companii au raportat până acum în creștere, Bursa de Valori înregistrând un avans de 21%, iar Teraplast a marcat o majorare față de anul anterior de +13%, fiind urmate de DIGI, cu +8% la nivelul cifrei de afaceri, restul raportând sub nivelul înregistrat în 2019.

Din analiza multiplilor de piață, la nivelul companiilor constituate ale indicelui BET, sortându-le pe tipuri de sectoare de activitate, utilizând rezultatele la 30.09.2020 și ultimul preț de închidere (19.02.2021), remarcăm că cel mai mare *price-to-earnings* este înregistrat în sectorul de energie (de 12.69), în timp ce maximum valorii *price-to-book* este înregistrat de sectorul financiar cu o valoare de 1.14. Din analiza multiplului *price-to-sales* a rezultat că maximum înregistrat este de 3.03, fiind obținut de tot de sectorul financiar. Multiplii de piață la nivelul indicelui BET, raportat la rezultatele financiare pe primele nouă luni ale anului înregistrate de companiile componente, folosind ponderea fiecăreia la data de 19.02.2021 sunt următoarele: P/E de 14.12, P/B de 1.30 și P/S de 6.38.

În rândul societăților de investiții financiare, în luna ianuarie 2021, discounturile cu care se tranzacționau acțiunile SIF-urilor și ale Fondului Proprietatea se situau între 12% și 60%. La 29 ianuarie 2021, SIF1 a înregistrat cel mai mare discount față de VUAN, de 60%, fiind urmat de SIF4 cu o diferență între preț și VUAN de 59%. Prețul acțiunilor Fondului Proprietatea se situează cel mai aproape de valoarea unitară a activului net, având cel mai mic discount față de acesta, de doar 12%, în timp ce SIF2 și SIF3 se situează la 35%, respectiv 38%. În primele nouă luni din 2020, exceptând SIF5 (SIF Oltenia), toate societățile de investiții financiare analizate au înregistrat pierderi la nivelul rezultatelor financiare individuale. În ciuda

înregistrării unui profit net la 9M 2020, SIF5 a raportat o scădere de 70% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut.

Sezonul de raportări preliminare nu s-a încheiat încă, în următoarele zile, urmează să mai raporteze și alte companii parte din indicele BET, precum Romgaz, Nuclearelectrica, Banca Transilvania sau Alro.

Compani e	VUAN - Ianuarie 2021	Pret - 29.01.2021	Raport pret/ VUAN	Discount / Premium
SIF1	5,6556	2,2900	-60%	Discount
SIF2	2,1027	1,3600	-35%	Discount
SIF3	0,5547	0,3460	-38%	Discount
SIF4	2,0255	0,8280	-59%	Discount
SIF5	3,945	1,9350	-51%	Discount
FP	1,7216	1,5100	-12%	Discount

Sursă: BVB, calcule proprii

Emisiuni de obligațiuni

În anul 2020, similar cu anul precedent, se poate observa o preferință a companiilor de a-și lista emisiunile pe segmentul SMT al BVB. Majoritatea noilor emisiuni de instrumente cu venit fix au fost listate pe SMT, exceptând cele emise de Patria Bank (PBK28E) și Raiffeisen Bank (RBRO29), cea din urmă fiind singura ce prezintă o rata de cupon variabilă, restul fiind fixe. Emisiunile de obligațiuni listate în 2020 pe segmentul SMT sunt denumite atât în lei, cât și euro, având cupoane de până la 9% (RON), în cazul Agroland și Artprint, și de până la 7.5% pentru cele în euro, obligațiunile emise de OMRO IFN.

De la începutul anului 2021 și până în prezent, s-au listat două emisiuni de obligațiuni pe bursa locală, ambele pe SMT, ale companiilor iHunt Technology (companie listată din 2019 la BVB) și Golden Foods Snacks (fiind a doua emisiune de obligațiuni listată). Emisiunea deja listată de iHunt (HUNT23) are un cupon de 8.75%, platibil semestrial, compania având o altă emisiune de obligațiuni,

Emisiuni de obligatiuni listate in 2020

Companie	Simbol	Valoare emisiune	Cupon	Scadenta	Segment
Agroland Business Systems	AGR25	8.08 mil. RON	9%, semestrial	3/10/2025	SMT
Agroserve Mariuta	MILK25E	3 mil. EUR	5.25%, trimestrial	11/4/2025	SMT
Artprint	ATPR23	3.89 mil. RON	9%, semestrial	12/18/2023	SMT
Libra Internet Bank	LIBRA30E	4.297 mil. EUR	5%, semestrial	3/26/2030	SMT
Norofert	NRF25	11.5 mil. RON	8.5%, semestrial	1/27/2025	SMT
OMRO IFN	OMRO25E	2 mil. EUR	7.5%, semestrial	1/29/2025	SMT
Patria Bank	PBK28E	8.2 mil. EUR	6.5%, semestrial	10/5/2028	Principal
Qualitance QBS	Q22E	1.5 mil. EUR	5%, semestrial	12/16/2022	SMT
RAIFFEISEN BANK	RBRO29	480 mil. RON	ROBOR 3 Luni + 3.5%, trimestrial	12/19/2029	Principal
Ready Office Rent	ROR22	5.19 mil. RON	8%, semestrial	10/11/2022	SMT
Vivre Deco	VIV25E	3.45 mil. EUR	5.25%, anual	3/10/2025	SMT

Emisiuni de obligatiuni listate in 2021

Companie	Simbol	Valoare emisiune	Cupon	Scadenta	Segment
iHunt Technology	HUNT23	7 mil. RON	8.75%, semestrial	11/4/2023	SMT
Golden Foods Snacks	ELMAS23	4 mil. RON	9%, trimestrial	10/16/2023	SMT

Sursă: BVB, calcule proprii

HUNT25, în valoare de 7 mil. RON, ce se află în proces de admitere la tranzacționare, după finalizarea plasamentului privat în ianuarie 2021.

Pe lângă aceste emisiuni listate deja în anul 2021, există și alți emitenți ce au anunțat demararea procesului de admitere la tranzacționare a obligațiunilor anterior emise, dar nespecificând data intrării la tranzacționare, aceasta depinzând de aprobarea în prealabil a Bursei de Valori București. De exemplu, putem enumera emisiunea de obligațiuni Impact Developer & Contractor de 6.58 mil. EUR (emitent listat pe piața reglementată din 1996), sau Agricovert Holding ce ar fi atras o finanțare de 40 mil. EUR, Qualis Properties de 3 mil. EUR, Restart Energy One de 5 mil. EUR, sau Nemo Express de 1.5 mil. EUR. De asemenea, au fost și emisiuni în RON: Cellini si Aforti Holding, ce ar fi atras o finanțare de 9 mil. RON, respectiv 2 mil. RON, dar și Alive Capital.

În anul 2020, o premieră la Bursa de Valori București a reprezentat derularea unei oferte

publice de titluri de stat de către Ministerul de Finanțe Publice, în luna august. Prin aceste emisiuni de instrumente cu venit fix s-a realizat facilitarea accesului investitorilor la programul FIDELIS, MFP atrăgând o finanțare de 1.22 mld. RON și de 168.4 mil. EUR. Emisiunea în euro, la o dobândă de 2%, cuponul fiind plătit anual, cu scadența în 2025, reprezintă prima emisiune de titluri de stat denominată în monedă europeană pe care o lansează MFP pentru populație.

Dupa înregistrarea unui interes ridicat din partea investitorilor în cadrul ofertei din august, MFP a lansat o nouă oferta de titluri de stat în luna noiembrie 2020, depășind subscrierile din oferta anterioară, de aprox. 1.3 mld. RON și 288.7 mil. EUR. Similar cu oferta din luna august, MFP a lansat două emisiuni în RON și una în EUR, dar cu scadențe mai mici, de 1 an, respectiv 3 ani pentru titlurile de stat în RON și de 5 ani pentru cele denominate în EUR.

Titluri de stat listate în 2020

Companie	Simbol	Valoare emisiune	Cupon	Scadenta	Segment
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	R2408A	662.49 mil. RON	4.5%, anual	8/12/2024	Principal
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	R2208A	562.38 mil. RON	4%, anual	8/12/2022	Principal
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	R2508AE	168.38 mil. EUR	2%, anual	8/12/2025	Principal
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	R2112A	628.57 mil. RON	3.5%, anual	12/4/2021	Principal
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	R2312A	668.4 mil. RON	4%, anual	12/4/2023	Principal
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	R2512AE	288.65 mil. EUR	1.85%, anual	12/4/2025	Principal

Listări la Bursa de Valori București

Sursă: BVB, calcule proprii

Anul 2021 a început în forță, în prima luna a anului curent listându-se două companii pe piața AeRO a Bursei de Valori București: MAMBricolaj – ce deține magazine de materiale și accesorii pentru mobilier și Safetech Innovations - specializată în domeniul securității cibernetice. Ambele listări au atras atenția investitorilor, valoarea tranzacționată în prima zi de fiecare companie depășind cea înregistrată de toate celelalte companii antreprenoriale care s-au listat pe AeRO, de la lansarea pieței în anul 2015. Ambele companii au ales să deruleze plasamente private înainte de a fi admise la tranzacționare pe BVB, similar cu Norofert (NRF) și Holde Agri Invest (HAI), care s-au listat anul trecut, în martie 2020, respectiv octombrie 2020.

În anul 2020 s-au listat la Bursa de Valori București trei companii, toate trei au ales segmentul SMT— AeRO, iar două defășoară activități în domeniul agriculturii: NRF și HAI. Cea de-a treia societate listată anul trecut, 2Performant a ales aceeași cale pentru a-și lista acțiunile la BVB precum iHunt Technology, singura listare din anul 2019, prin intermediul derulării unei listări tehnice. În 2021, Norofert a ales să utilizeze încă un mecanism al pieței de capital, urmând modelul Bitnett Systems (BNET), lansând în luna februarie o ofertă publică de acțiuni în vederea majorării capitalului social, după ce BNET a dat startul, lansând una în luna ianuarie 2021.

Alte companii ce au anunțat că au derulat plasamente private înainte de a-și lista acțiunile la bursă sunt Agroland Business Systems (prezentă la BVB prin emisiunea de obligațiuni AGR25 - listată din iunie 2020), Raiko Transilvania S.A.- producător de sisteme pluviale, Vifrana – producător de vinuri organice, Firebyte Games – dezvoltator de jocuri de mobil.

Companii listate în anul 2019				
Compani e	Simbol	Data listare	Capitalizare la listare (mil. RON)	Capitaliza re în prezent (mil.)
iHunt Technology	HUNT	09.07.2019	12,2	75,3
Companii listate în anul 2020				
Norofert	NRF	03.03.2020	20,1	232,7
Holde Agri Invest	HAI	01.10.2020	48,9	83,6
2Performant	2P	09.12.2020	30,6	41,9
Companii listate în anul 2021				
MAMBricolaj	MAM	21.01.2021	51,8	69,8
Safetech Innovations	SAFE	29.01.2021	75,0	98,8

Sursă: BVB, calcule proprii

România – piață emergentă secundară

Începând cu data de 21 septembrie 2020, conform raportului publicat de catre FTSE Russell, România și-a schimbat statutul de Piață de Frotineră, trecând la Piață Emergentă Secundară.

Din 22 martie 2021, România va avea patru companii a căror acțiuni vor face parte din componența indicilor FTSE Russell: Bittnet Systems (BNET) și TeraPlast (TRP) în indicii FTSE Global Micro Cap, respectiv FTSE Total-Cap, iar acțiunile Banca Transilvania (TLV) și Nuclearelectrica (SNN) în indicii pentru Piețe Emergente. Banca Transilvania va fi inclusă în segmentul pentru companiile de talie medie, iar Nuclearelectrica în cel pentru companiile mici, societatea SNN anunțând că va face parte din indicii: FTSE Global All-Cap, FTSE Global Total-Cap, FTSE Global Small Cap, FTSE Emerging Index și FTSE Emerging All Cap Index.

Autor: Anca PĂLTINEANU, Analist de investiții Tradeville

Site-uri utile

Banca Nationala a Romaniei <http://www.bnro.ro/Home.aspx>

Institutul National de Statistica <http://www.insse.ro/cms/>

Bursa de Valori Bucuresti <http://www.bvb.ro/>

Autoritatea de Supraveghere Financiara <http://asfromania.ro/>

Institutul de Studii Financiare: <https://www.isf.ro/ro>

ANEVAR: <http://site2.anevar.ro/>

Asociatia Romana a Bancilor <http://www.arb.ro/>

Consiliul Patronatelor Bancare din Romania <https://www.cpbr.ro/>

Asociatia Administratorilor de Fonduri din Romania <http://www.aaf.ro/>

Asociatia Societatilor Financiare - ALB Romania <http://www.alb-leasing.ro/>

Consiliul Fiscal <http://www.consiliulfiscal.ro/>

Invest Romania <http://investromania.gov.ro/web/>

ENVISIA: <https://envisia.eu/>

IBR: <https://www.ibr-rbi.ro/>

Echipa editorială și colaboratori ai newsletterului

Prezentare echipa editorială

Daniela ROPOTĂ, CIIA

Daniela realizează în prezent activități de analiză și evaluare, fiind implicată în perioada recentă în asistență în procesele de fuziuni și achiziții. De asemenea, începând cu anul 2019 este lector asociat IBR pe specialitatea *Corporate Finance* în cadrul programului *Certified European Financial Analyst (CEFA)*. Daniela are de asemenea peste 10 ani experiență în analiză de investiții pe piața de capital locală și 3 ani în industria de fonduri deschise de investiții. Daniela a realizat numeroase analize de piețe financiare și de companii în diverse sectoare de activitate, incluzând evaluări prin abordarea prin piață și abordarea prin venit. A absolvit masterul Management financiar și Piețe de Capital și Facultatea FABIZ în cadrul ASE, a participat la școala de vară organizată de EFFAS la Madrid și a obținut certificarea internațională *Certified International Investment Analyst (CIIA)* în anul 2017. Daniela a participat la redactarea unui capitol din cartea lansată de AAFBR în 2018 cu titlul "România după 10 ani. Realizări, eșecuri, perspective economice" cu privire la contextul macroeconomic în perioada 2008-2017. Este membră a AAFBR din anul 2014, a fost aleasă Vicepreședinte în perioada 2018-2020 și Președinte pentru perioada 2020-2022.

Iulia CORLĂNESCU, MBA

Iulia este Manager de relații cu investitorii în cadrul Departamentului Agenției de rating și relații cu investitorii, Banca Comercială Română, participând la elaborarea materialelor suport pentru întâlnirile conducerii băncii cu investitorii instituționali (bănci și firme de investiții străine și locale) și cu principalele agenții internaționale de rating. Expertiza sa în cadrul echipei se referă în principal la prezentarea sintetică a strategiei de afaceri, de finanțare și lichiditate a băncii, a evoluției liniilor de afaceri, precum și a influenței mediului macroeconomic și a sectorului bancar local asupra activității și rezultatelor financiare ale băncii. Are o experiență de peste 20 de ani în domeniul bancar contribuind la construirea unor activități noi în cadrul BCR precum cea de factoring în 1998 sau relații cu investitorii în 2007, dar și la dezvoltarea activităților de finanțare externă, relații cu băncile corespondente și cu agențiile de rating. În anul 2007 a absolvit programul MBA Româno-Canadian, specializarea Finanțe. Este membru al AAFBR din anul 2014.

Alexandru DUNĂ, PhD

Alexandru este Vice-Presedinte AAFBR, economist și bancher de profesie, cu experiență cumulată în ultimul deceniu în zona de analiză economico-financiară, recuperare-restructurare, creditare și vânzări din segmentul corporate. În prezent Head of Corporate Credit Support în cadrul Diviziei Corporate OTP Bank Romania. Absolvent licență și master ASE București, iar începând cu anul 2019 doctor în Finanțe (specializarea temei de cercetare doctorală: "Lichiditatea bancară și gestiunea riscului de lichiditate"). De asemenea, a coordonat zona de educație financiară din cadrul Ministerului Educației și Cercetării Științifice, în calitate de consilier ministru, pe perioada guvernului tehnocrat (2016-2017). Din punct de vedere academic, a publicat articole de specialitate în reviste prestigioase atât la nivel național cât și internațional, a urmat cursuri dedicate segmentului bancar și a participat la congrese importante pe teme conexe zonei de analiză financiară sau cele ale modelelor și politicilor la nivel micro/macro-economic.

Colaboratori la realizarea newsletterului

Claudiu VUȚĂ

Claudiu este analist economic și urmează în prezent cursurile programului de excelență "Politici economice și ale pieței muncii" din cadrul Konrad Adenauer Stiftung. Claudiu publică articole economice pe teme globale, dar și locale, prezentând analize de profil în presa centrală de specialitate, fiind fondator al platformei www.Project-E.ro. Pentru activitatea jurnalistică din domeniul economic i-a fost decernat, la începutul lunii martie 2020, premiul CFA Society Romania Media Award. Este membru al AAFBR din luna mai 2020.

Mirela IOVU

Cu o experiență de aproape 24 ani în sistemul bancar, Mirela este de 12 ani vicepreședinte al Comitetului de Direcție al CEC Bank, anterior deținând poziții de conducere, în funcții cheie, în cadrul Alpha Bank România și OTP Bank România. Este Doctor în Drept, Magna cum Laude, la Facultatea de Drept, Universitatea București, fiind licențiată în științe juridice la Facultatea de Drept din cadrul Universității Lucian Blaga din Sibiu. De asemenea, este Master of Business Administration (MBA) de la City University of Seattle, SUA și a obținut o diplomă postuniversitară de profesionist în Guvernanță, Risc și Conformitate - ICA Professional Postgraduate Diplomă în Governance, Risk and Compliance (ICAPP)- de la Internațional Compliance Association (ICA) în cooperare cu The University of Manchester-Manchester Business School, și Harvard Kennedy School of Executive Education. Mirela Iovu este Președintele Asociației Consilierilor Juridici din Sistemul Financiar Bancar, membru fondator și secretar general al European League for Economic Cooperation - Romanian Chapter, precum și membru al altor asociații și grupuri think-tank civice și din industrie. “

Mihaela MÂNDROIU

Mihaela este Analist Macroeconomic Coordonator în cadrul Garanti Bank, anterior deținând poziția de analist în cadrul departamentului de cercetare al OTP Group. Are o experiență de peste 10 ani în sectorul bancar, atât în domeniul de cercetare, cât și în cel de planificare strategică și bugetare. În 2006 a obținut o bursă de studii acordată de Fundația Soros și a absolvit în anul 2008 programul de masterat al departamentului de economie din cadrul Universității Centrale Europene din Budapesta. În prezent este candidat CFA de nivelul trei. Este membru al AAFBR din anul 2015.

Anca PĂLTINEANU

Anca este Analist de Investiții, cu experiența în elaborarea analizelor financiare și realizarea documentelor din cadrul plasamentelor private. În 2019, a trecut de Level I, reprezentând primul nivel din cadrul programului de certificare al CFA Institute. Este absolventa a programului de master Managementul Riscului Financiar Internațional, din cadrul Academiei de Studii Economice din București.

Newsletter-ul AAFBR reprezintă un serviciu de informare furnizat de către Asociația Analizatorilor Financiarilor Bancari din România (www.aafb.ro). Articolele și analizele din cadrul newsletter-ului AAFBR prezintă puncte de vedere ale autorilor cu privire la subiecte și evenimente considerate de interes pentru comunitatea AAFBR și publicul larg la un anumit moment. Acestea utilizează surse de informare considerate a fi de încredere, fără a garanta în niciun fel că informațiile publicate în acest material sunt adevărate, corecte și complete. Prezentarea și analiză datelor sunt oferite cu bună credință și doar în scop informativ. Este recomandabil că cititorul să colecteze informații legate de o anumită temă din mai multe surse, alături de cele găsite în acest newsletter. Autorii și colaboratorii newsletter-ului AAFBR pot deține valori mobiliare prezentate în acest raport și/sau avea raporturi contractuale cu diverse companii analizate. Autorii și AAFBR nu își asumă nicio răspundere pentru pierderile rezultate din utilizarea sau fundamentarea deciziilor pe bază datelor furnizate în acest newsletter. Preluarea informațiilor și materialelor din acest buletin este permisă cu condiția obligatorie a menționării drept sursă "Autor articol, sursă newsletter AAFBR". Articolele semnate în calitate de membri, conducători și colaboratori AAFBR reflectă integral analizele și opiniile autorilor, fără a fi implicate în niciun fel companiile unde își exercită funcția în prezent sau și-au desfășurat activitatea în trecut.

